

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedry, kawiarnie i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach powojacjonalnych. **REDAKCJA I ADMINISTRACJA:** CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie i w wyjątkach dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Reklamę nie awraca. **PRENUMERATA WYNOŚ:** Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosobnieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50. Zmiana adresu kop. 25. Listów nieregularnych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz jednospaltowy lub jego miejsce: Nadesłane t. 30, przed tekstem t. 40, za tekstem 3 kol. i niżej po kop. 25, na 4 kol. po kop. 15. Droższe ogłoszenia po kop. 5 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 8.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

Dziś program niebywały od wtorku 9 do piątku 12 Grudnia (włącznie)

TAK SIĘ MŚCIŁA MARYJKA

Wkrus. dramat w 6 cz. z ostatniej wojny Niemiec-Franc. z udz. Honey Porten. **TAJEMNICZE PANTALONY** wysoco komiczne

Benefis W. Kwiatkowskiej.

Na scenie pierwszy raz w Częstochowie i prowincyi

KROLEWIĄTKO

Przedłożona komedyjka satyra w 3 akt. Xanoff'a gra na z ogrom. powodzeniem w Warsz. teatrach. Początek przedstawień o godz. 5 po poł.

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od wtorku 9 do piątku 12 Grudnia 1913 r. (włącznie). **TYGODNIK GAUMONT'A**— ostatnie nowości — (z natury.) **GWIZDAŁSKI JEDZIE DO WÓD** (bardzo komiczne) **Po śmierci** wzruszający dramat w 4 częściach z udziałem słynnego artysty Burchard **NA SCENIE:** Pod kierunkiem Fr. Stróżewskiego **WYROZUMIAŁY KOMISARZ** Tragiczna krótkowidła, w 1 akcie Jerzego Courteline'a Anons! Nowości w próbach „GOŚCIE” Epilog dramatyczny Przybyszewskiego

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie—Telefon № 4-77.

Program od środy 10 do piątku 12 Grudnia r. b. (włącznie) **BEZ OJCA albo SYN NIEPRAWY** Wybitny dramat w 4 obrz. cz. trwający 1 1/2 g. podług znanej powieści „Jack”, Alfonsa Daudeta **KUBUSI I POLICJANGI (komiczny)** **NA SCENIE:** Występy nowego Towarzystwa pod kierunk. W. GLOGERA na każdym przedstawieniu **Uściskajmy się** znakomita komedia kostiumowa wa Labishe'a i Lefrance. **Uwaga:** na zasadzie pozwolenia p. Gubernatora, aktówki w Odeonie grane są na każdym przedstawieniu.

Częstochowa III-a Aleja № 63 **KRAKOWSKI** R. PAULIUSA.

CYRK

Dziś w Czwartek 11, Piątek 12, Sobotę 13-go, Grudnia 1913 roku. — Dane będą pierwsze uroczyste wspaniałe przedstawienia złożone z 3 części Wyjście wszystkich woltyzerek, jeźdźców, gimnastyków, zonglerów, ekwilibrystów, atletów, pogromców, kłownów, ekscentryków, komików, antypedystów, akrobatów, cofs-de-baletu tudzież troszowanych koni, i innych zwierząt **Na zakończenie przedstawienia odbędzie się wielkie komiczne PANTOMINY.** Anons! W niedzielę 14 Grudnia oprócz wieczornego przedstaw. wielkie dzienne przedstawienia z udziałem wszystkich debiutantów i akcyjnarzuszów Początek o 4 pop

Gabinety Lecznico-Dentystyczne **R. Filipowicza** II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482. Przyjmuje: D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

Kaucjonowane biuro nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny, Teatralna 26. Rekomenduje nauczy. cielki, freoblaniki, ochroniarki, bony. Biuro otwarte od 9 rano do 6 p. p.

Lekarz Dentysta chrześcijaństwa **Stefan Barylski** II Aleja № 43 tel. 611. Przyjmuję od 10-1 i 4 g. 8 p. p.

A. DĘBICKI Geometra przysięgły Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602. Wykonuje wszelkie roboty mierznicza.

PRZED RAUTEM. — Mężu, co to się znaczy? Wszyskiego przygotowane do rautu, a nikogo z gości jeszcze niema. — Prawda, już siódma dochodzi. — Mogłaś prosić na wcześniejszą godzinę. — Prosiłam przecież na szóstą. — Trzeba było prosić nie na szóstą ale na Szustowa koniak, to by ci zeszli punktualnie.

O leczeniu hemoroidów Każdy cierpiący na hemoroidy wie dobrze, jaka to długotrwała i męcząca choroba. Ciągłe swędzenie i ból w odbytnicy, silny ból przy oddawaniu stolca, który często z krwią odchodzi, ogólne rozdrażnienie bóle głowy, oraz napływy krwi do tejże. Oto ogólne oznaki hemoroidów, które już nie jednemu odjęły ochotę do życia. Nielezione energicznie i odpowiednio hemoroidy, mogą zejść w każdej chwili w niebezpieczną, zagrażającą życiu chorobę. Tworzą się albowiem z biegiem czasu na kiszce stołcowej fistule oraz rozmaite narośla, co dawniej wymagało ciężkiej operacji. Dotychczasowe środki przeciw hemoroidom nie wiele pomagają. W ostatnich czasie dopiero po długoletnich badaniach wynaleziony został środek hemoroidalny **REKTOSAN**. **REKTOSAN** usuwa bóle hemoroidalne oraz radykalnie leczy narośla hemoroidalne i pęknięcia kiszki stołcowej, które u kobiet często są pozostałością porodów. **O REKTORANIE** jako o środku przeciw hemoroidalnym odzywają się z uznaniem powagi lekarskie. Wszyscy cierpiący na hemoroidy winni zwrócić uwagę na **REKTOSAN**, po zastosowaniu którego staje się zbyteczna bolesna operacja. **REKTOSAN** dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Cena pudełka 1.50. Skład główny w Częstochowie M. Neufeld Generalny Reprez. Tow. Chemikal, Warszawa

Bezwartościowa imitacja i falsyfikaty zawierają te wszystkie pudełka które nie są zaopatrzone w niebieską banderole z rosyjskim napisem oraz u dołu na pokrywce pudełka nie mają zamieszczonej firmy **Dr. Bayer és Társa Budapest** Pudełko 65 kop. we wszystkich aptekach.

PERFUMERJE w wielkim wyborze krajową i zagraniczną. Poleca: skład materiałów aptecznych i farb **Wacława ORŁA** w Częstochowie, III Aleja 46. **Nowo-otworzony magazyn** konfekcji damskiej, męskiej i dziecięcej z pracownią prowadzoną przez wykwalifikowaną krojczynię mogącą zadowolić najwybredniejszego gusta. Poleca również duży wybór garderoby damskiej i dziecięcej w czym się poleca Sz. Kijlentell **M. KRZEWERA, Teatralna 17.** Dom p. Malińskiego w Częstochowie

Spirytus skążony denaturowany mocy 82% Poleca Skład **Wodek i Win K. KRAKOWIECKIEGO** II Aleja 24, telefon 2-53. **Skład hurtowy** Stowarzyszenia Współdzielczego **„SAMOPOMOC”** Warszawa ul. Foksal 18 tel. 155 00 Poleca sklepem, kooperatywnym i drobnym kupcom norymberszczyzn galanterię, trykotarzę, koronki, guziki i t. d. w wielkim wyborze po cenach fabrycznych. **Wyższa Szkoła Kroju** Pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszawskiego i laureantki paryskiej akademii nagrodzonej złotym dużym medalem w akademii krakowskiej. **H. GNIEWKOWSKIEJ** Ul. Dojazd N-r. 5, 1-sze piętro front.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski Sztukatorski WYKONYWA Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne. CENY PRZYSTĘPNE. Częstochowa Aleja 3-cia dom własny istnieje od roku 1887. Telefo 2 60. **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu.

TEATR „URANJA“

!! TELEGRAM !!

W sobotę dnia 13 b. m.

SAMORZĄD W RADZIE PAŃSTWA.

Dziś w piątek trwają dalsze obrady nad pozostałymi punktami projektu samorządu w redakcji Dumy.

Na środowym posiedzeniu, jak już wiadomo z depesz 94 głosami przeciw 74 odrzucono został najważniejszy punkt 4 artykułu 31, dopuszczający używanie języka polskiego na zebraniach rad miejskich.

Pałac Maryjski, siedziba Rady państwa, przedstawiał widok niezwykle trybuny dla posłów, rządu, prasy i publiczności — przepelnione. Wszyscy zdawali sobie sprawę z powagi chwili i ważności obrad.

Koło polskie w komplecie. W kuluarach krążyła znaczna liczba korespondentów pism zagranicznych.

Prawica uruchomiona pod dowództwem Durnowa. Z pobieżnego rzutu oka można było wyczuć, że prawnicy czują się panami położenia i są pewni zwycięstwa.

Pierwszy przemówił prezes ministrów Kokowoc w niezwykłym tonie, denerwując się i podniecając. — Kokowoc bronił projektu, zaznaczając, że art. 3 ustaw zasadniczych uważa język rosyjski za język państwowy, nie wyklucza jednak możliwości dopuszczania języków miejscowych.

Polepszenie gospodarki miejskiej możliwe jest tylko wówczas, gdy połączymy do niej zostaną żywioły społeczne. Ludność jednak miejska w kraju nadwiślańskim nie widać w dostatecznym stopniu językiem rosyjskim; można tego żałować, licząc się jednak z tem trzeba. Konieczność połączymy się społeczeństwa do udziału w gospodarce miejskiej — to jedyny cel omawianego projektu. Dopuszczenie języka miejscowego w samorządach miejskich miało już miejsce w kraju nadbałtyckim. Czyż więc jest niesprawiedliwością dopuścić dziś w obradach rad miejskich język polski z większymi ograniczeniami od tych, z jakimi dopuszczony był język niemiecki w kraju nadbałtyckim?..

Potem przemawiała: Styszinska przeciwko projektowi; Ragalej — Zimnowjew 2 — ks. Drucki-Lubecki — Kramar — ks. Obolenski i — Szebeko i Szejber wszyscy za projektem; Rakowicz — Hurko i hr. Witte — przeciwko.

Głosowanie.

Prezes poddał wreszcie pod głosowanie pytanie następujące:

„Czy Rada państwa przyjmuje 4-ty art. 31-go w redakcji Dumy?“

Rada państwa głosowaniem przez wstawianie i kartkami, większością 94 głosów przeciwko 74, odrzuciła p. 4-ty art. 31-go, w redakcji Dumy. Wobec tego punkt 4-ty art. 31-go uchwalony zostaje w redakcji Rady państwa, wykluczającej język polski z obrad w samorządzie.

Dalsze artykuły.

Potem toczyły się rozprawy nad innymi artykułami. W tym dniu dyskusji zabierali głos: Ragalej, Grimm i Styszinska.

Uchwalone zostały, z poprawkami Kobylńskiego i Styszinskiego, artykuły do 40-go włącznie. Art. 10-ty o censurze mieszkaniowym dla lokatorów przyjęty został w redakcji Rady, która ustanowiła wyższy cenzus w porównaniu z przyjętym przez Dumę.

Dalsza dyskusja odłożona została do posiedzenia dzisiejszego.

W kuluarach utrzymują, że Kokowoc, w razie zupełnego odrzucenia projektu samorządu w redakcji Dumy na

Przyjeżdża do „URANJI“ słynna na cały świat M-lle FRANKARIO

ELEKTRO — TRANFORMATORKA.

M-lle Francario w ciągu swoich Występów zapozna widzów ze wszystkimi częściami świata Europą, Azją, Afryką, Ameryką i Australją M-lle Francario obdarzona Najwyższymi podarunkami M-lle Francario wobec olbrzymiego repertuaru będzie zmieniać swój program co dwa tygodnie.

Szczegóły w afiszach.

KALODONT

Niezbędny KREM i BLSINE do Zębów
utrzymują zęby białe, czyste i zdrowo
Żądać wszędzie.

platkowych obradach Rady będzie się domagał sankcji sfer decydujących przeprowadzenia projektu w drodze par. 97 praw zasadniczych.

TELEGRAMY.

Gwiazdka dla robotników bez pracy.

Budapeszt 11. Minister dla spraw wewnętrznych Sander wyznaczył dla robotników bez pracy 100 tys. koron i kazał je natychmiast magistratom wypłacić.

Przećwiko żydom.
Petersburg 11. Prawicowcy w Dumie złożyli wniosek, żądający ustawowego zakazu rzeczenia była przez żydów.

Semobójstwo i zabójstwo dyrektora banku.

Bukareszt 11. Dyrektor banku Jan Testiban rzucił się pod koła pociągu i został doszczętnie zmiażdżony. Gdy komisja sądowna przybyła do mieszkania Testibana, znalazła tam żonę jego uduszoną.

Zawierucha w Meksyku.

Meksyk 11. Oddział powstańczy pod miastem Tuxpam zagarnął kanonierkę amerykańską „Tuxpam“. Po obezwładnieniu posterunków powstańcy zniszczyli maszyny i armaty. Zabrawszy wielkie ilości dynamitu powstańcy opuścili kanonierkę.

Morderstwo.

Sachum 11. W Littenwieś pod Dortem trzech włóczęgów zamordowało dwóch robotników rolnych Reina i Wortimanna wracających do domu. Morderców ujęto.

3 dzieci uduszonych.

Oprie 11. W przysiółku dla biednych w Kózkach pod Koźlem udusilo się 3 dzieci biednej wdowy Haferstoch. Matkę zdołano uratować.

Upadek.

Berlin 11. Urząd statystyczny miasta Berlina donosi, że dn. 1 listopada Berlin miał 2.072.100 mieszkańców, w roku ubiegłym w tym samym czasie 2.084.578. Ubytek mieszkańców przypisują wielkiemu brakowi pracy.

Zbrojenia w Szwecji.

Sztokholm 11. Rząd szwedzki na pokrycie zbrojeń zamierza w styczniu parlamentowo przedstawić projekt na wzór niemieckiej ustawy o jednorazowym podatku na wojsko. Podatek ten ma być pobierany od wszystkich dochodów po nad 5000 koron i ma być stopniowany w stosunku do wysokości dochodów. Projekt ten ma być połączony z zupełną reorganizacją armii, a gabinet od przyjęcia tych projektów zamierza uzależnić swe losy.

Przyjęcie podwyższenia listy cywilnej w Bawarii.

Monechjum 12. Wydział izby panów przyjął dziś jednogłośnie w imiennym głosowaniu podwyższenie listy cywilnej.

Pielowanie na lwy.

Turyń 12. Przy przedstawieniu dla fabrykacji film uciekło 3 lwów. Dwuch zdołano ująć, trzeciego ścigała straż ogniowa i zandarmierja. Po między ludnością panuje popłoch.

Lekarze z kasa chorych.

Berlin 11. Uchwała Ipskiego związku lekarzy, by zerwać wszelkie miejscowe rokowania z kasami cho-

rych, wywołana została rozporządzeniem interesowanych ministerjów, wydanem do wyższych urzędników ubezpieczenia, aby przy zawieraniu kontraktów pomiędzy lekarzami a kasami chorych w związku lekarzy nie dopuszczano jako strony.

Rząd czkacki a partje.

Strassburg 12. Zarząd alzakickiej partji postępowej zwołał na niedzielę zebranie celem omówienia położenia politycznego. W kołach centrowych tutejszych nurtują silne prądy do odmówienia rządowi budżetu.

Nowocześni złodzieje.

Berlin 12. Ubiegłej nocy zajęli złodzieje samochodem pod pewną kamienicę w Landsberger Allee, włamali się do składu i samochodem wywieźli na kilka set marek materiałów na ubrania. Powrócili raz jeszcze i włamawszy się do drugiego składu skradli za kilka tysięcy marek płaszczy damskich. Wtem zostali zaskoczeni przez masarczyków. Dwuch złodziei zdołano umknąć samochodem, 2 policja ujęła.

17 ofiar.

Hamburg 12. Parowiec hamburski „Prinz Wilhelm“, który 2 b. m. odjechał z Hamburga do Hull, dotąd nie przybył na miejsce przeznaczenia. Obawiają się, że utonął podczas ostatnich burz. Załoga parowca wynosiła 17 ludzi.

Urzędniczy przeniesienie.

Klagenfurt 12. Dziś rozpoczął się tutaj ponowny proces przeciwko urzędnikom gminy miasta Pola, którym zarzucają, sprzeniewierzenie wielkich sum należących do miasta.

Biłki Księżnej Ludwika.

Bruszel 12. Przed tutejszym sądem cywilnym rozpoczął się proces ks. Ludwika belgijskiej przeciwko jej wierzycielom, aby ich zmusić do układu przynusowego. Zgłosiło się 56 wierzycieli, pomiędzy nimi także finans pruski. Długów zgłoszono 11 mil. franków, ale rząd belgijski chce wyznaczyć tylko 4 i pół mil. na pokrycie tych pretensji. Sprawę odroczone, aby zadać zadania wierzycieli.

Proces o 200 milionów.

Paryż 12. Tutejszy sąd odrzucił skargę p. Cotton o 200 mil. franków. P. Cotton uzasadnia, jak wiadomo, swą pretensję tem, że Napoleon w Wenecji zagarnął spadek po niejakiem Thierry, z którego rodu wywodzi swoje pochodzenie.

Burze w Ameryce.

Nowy Jork 12. W całej północnej części Zjednoczonych Stanów szaleją straszne burze. Miasto Denver jest zupełnie odcięte od świata. Na jeziorach wielkich utonął teży parowiec z całą załogą.

Z Rakowa.

(Koresp. wł. „Gońca Częstoch.“.)
Każdy naród, każda poszczególne warstwa ludzi kulturalnych zabiega usilnie o podniesienie w swoich miastach teatru. Nawet poważniejsze wioski idą tym śladem. I nic dziwnego. Teatr jest odbiciem stosunków wewnętrznej ustroju otaczających go społeczeństw i panujących tam praw.

Świat jest areną, na której odbywają się dramaty, komedje, farsy i sielanki. Aktorami są wszyscy ludzie. Wszyscy też koheją teatr, bo widzą w nim samych siebie.

Nie bardziej nie wpływa na umysł

ludźki, na jego stan moralny, jego duszę — jak obficie w świetle reflektora własne ja.

Teatr, który szlachetne typy przedstawia, który piętnuje zło — rozśiewa w społeczeństwie najczystsze ziarno. O taki teatr wszyscy zabiegać mają prawo i powinni, a zdobyty pielegnować starannie i bronić od niewłaściwych wykrecozeń.

Również ważny czynnik na ustrój duszy człowieka stanowią: muzyka i śpiew.

Śpiewamy, gdy nam wesoło. Śpiewamy, gdy się bawimy, nawet gdy nas smutek ogarnia. Śpiew łączy ludzi w bratnie ogniwa, osusza. Izy płaczącym, daje wytchnienie skołataniej duszy. Śpiewamy, gdy ręce nam ustają od twardego mozołu, gdy pot czoło zalewa. Śpiewamy, gdy niedostatek nas dręczy.

O pieśni! tyś czystsza nad zdroje, tyś jaśniejsza nad słońca. W tobie imy wszyscy równi.

Muzyka-to siostrzyca pieśni To nasza druga kochanka.

Obie z nami plakać potrafią — żalić się i śmiać. Obie unoszą nas na swych lotnych skrzydłach daleko za szare życie — za słońce, za gwiazdy.

Wy dobre, wy szlachetne!

Przy zgrzycie i hulki kołosów mechanizmu fabrycznego, wśród monotoni powszedniego zajęcia zjawiają się jak błyskawice, aby na chwilę chociaż rozjaśnić tę chmurną jednostajność.

Taką chwilę uroczą stworzyliście w wieczór dnia 6 b. m. dla pracowników Huty „Hantke“ w Rakowie.

Odegrano tu dwie jednoaktówki p. t. „Złoty Cielec“ — komedję ks. St. Dobrzańskiego i „Piosnki Tyrolskie“, operetkę Kogasha. Resztę wieczoru wypełniły śpiewy miejscowej Lutni pod kierunkiem p. Fotygo i monolog p. t. „Kobieciarz“.

Zarówno amatorzy jak i Lutnia wywiązały się z zadania bardzo dobrze dając kreacje o wybornem opracowaniu. Bardzo charakterystyczne i trudne role: Rozenbluma i Goldsterna ojcami odwzorowali pp. Wł. Bender i D. Krakowiecki z wielką werwą i właściwym zacięciem. Należy im się też szczerze uznanie, nie tylko za grę udatną, ale także za ogólną pracę nad podniesieniem teatru w Rakowie. Bowiem najwięcej starań w kierunku rozwoju tej pożytecznej instytucji oni podjęli.

Role Goldsterna syna odegrał z należytym zrozumieniem p. Skiba. Role Emmy, córki Rozenbluma wykonała p. A. Jabłońska znakomicie.

Pozostałe role, jak również druga sztuka zostały odtworzone dobrze.

Reżyserja była staranna, co zawdzięczać należy p. Stokowskiemu.

Z lutnistów wyróżnili się p. A. Bedyńska — bas i pp. Bogińska i Kaluzińska w śpiewie solowym.

Całość wyszła bardzo dobrze. Wypelniona po brzegi widownia trzęsła się od ciągłych oklasków.

Powodzenie tego wieczoru powinno zachęcić amatorów do dalszej pracy, a publiczność do popierania teatru amatorskiego.

W przerwach przygrywała bardzo sprawnie orkiestra fabrycznej straży ogniowej pod batuną p. Zaranako. Piękne wykonanie i dobór utworów stanowią miłą wiązanek nagrody dla dyrygenta i prezesa straży ogniowej p. inż. Szwajkowskiego.

Narodziny i wzrost Lutni — to znów zasługa p. inż. Arczyńskiego.

Jednym słowem: śpiew, muzyka i sztuka artystyczna znalazły w Rakowie szerokie i urodzajne pole do bujnego wzrostu. To też zacnym siewcom — Szczęść Boże!

Pe — El.

KRONIKA.

Z zabranie stolarzy.

Na ostatnim niedzielnym gospodnim zebraniu stolarzy, po omówieniu kilku najpilniejszych spraw, przystąpiono do wyboru majstra dozorującego. Otóż na miejsce ustępującego p. Adama Świeżego powołano p. Jana Blaszczykowskiego.

Następnie przystąpiono do obliczenia kasy. Jak się okazało od dn. 2-go lipca 1911 r. do d. 7-go grudnia r. b. ogólny dochód wynosi 307 rb. 94 kop., chorem wypłacono 161 rb. 90 kop., pozostało w kasie 146 rb. 4 kop.

Zabranie Tow. Ogrodniczego.

W niedzielę 14 b. m. o godz. 3 po poł. w lokalu Spółki ogrodniczej odbędzie się miesięczne zebranie członków Częstochowskiego Tow. Ogrodniczego.

Oto porządek dzienny zebrania: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania. 2) Sprawozdanie Komisji w sprawie piątkowego handlu na Starym Ryнку. 3) Kwestja założenia Kasy pożyczkowo-oszczędnościowej. 4) Wolne wnioski i 5) Rozłosowanie roślin między członków.

Odczyt na Tow. Dobroczynności dla Chrześcijan.

W niedzielę 14 b. m. o godz. 8 po poł. w dużej sali Tow. Dobroczynności dla Chrześcijan przy ul. Staszyci, p. Jarosław Chetmiński wygłosi odczyt o telegrafii bez drutu. Odczyt będzie ilustrowany obrazami świetlnymi. Część dochodu p. Ch. przeznaczy na rzecz Tow. Dobroczynności.

Nowa Spółka Chrześcijańska.

Od 15 stycznia 1914 r. w Częstochowie w najruchliwszym punkcie, bo w II Alei otwarto zostanie sklep towarów lokciowych, przeważnie resztek założony przez grono pań miejscowych.

Rządowy majątek górniczy.

Na mocy decyzji Rady Ministrów, należącej do rządu majątek górniczy w Królestwie, składający się z kopalni: biłzkiej, mostkowskiej, rejowskiej, sepijskiej, mroczkowskiej, samsonowskiej i parczewskiej, a także sześć domów w Suchedniowie, zarząd górniczy zachodni oddaje do eksploatacji prywatnie.

Koniec sezonu budowlanego.

Podajemy do wiadomości osób zainteresowanych, że sezon budowlany kończy się jutro w sobotę 13 b. m.

Licytacja na zabrukowanie ul. Bowej.

W środę 28 stycznia 1914 roku w Magistracie o g. 12 w poł. za pomocą zapieczetowanych kopert odbędzie się licytacja na zabrukowanie 186 sążni ul. Nowej. Licytacja rozpocznie się od 8584 rb. in minus.

Smierć skutkiem wypadku.

W środę 3 b. m. zachorował robotnik fabryki „Częstochowlanka”, 31-letni Fr. Matysiak. W dwa dni bo w piątek 5 b. m. Matysiak zmarł. Wdowa po zmarłym robotniku zawiadomiła władze odnośnie, że M. zmarł skutkiem fatalnego wypadku przy pracy.

O drodze z Sachalinu do Częstochowy.

Grono właścicieli nieruchomości na Sachalinie, jak Jan Sobiecki, St. Niwiński, W. Wiczorek, L. Brzezinski i inni złożyli na ręce Magistratu prośbę o przeprowadzenie drogi, która połączyłaby Sachalin z Częstochową, bowiem obecnie, z chwilą wzniesienia towarowej stacji kolei Herbsko-Kieleckiej, w pobliżu fabrykarni W. Brassa i Synów oraz przeprowadzenia odnojej kolejowej od stacji Hantke do nowej stacji towarowej, Sachalin został odcięty od miasta.

Za najodpowiedniejszy kierunek tej lej drogi petenci uważają, poczynając od szosy, prowadzącej na cmentarz żydowski, między nieruchomościami Wiczorska i Wegrzyska, przez place Kona i Gradsteina, prosto do Wscho-

du ku Zachodowi do ul. Krakowskiej, t. j. do pustych placów Gradsteina. Nadto w podaniu jest prośba o urządzenie kanałów ściekowych, celem uchronienia domostw od wilgoci i zalawu podczas roztopów.

Licytacje.

W środę 21 stycznia 1914 r. o g. 11 rano w Magistracie odbędzie się ustna licytacja na sześciolletnią dzierżawę placu po dawnej cegielni miejskiej, tuż za kościołem św. Barbary. Licytacja rozpocznie się od 80 rb. in plus.

Tegoż dnia za pomocą zapieczetowanych kopert drogą przetargu odbędzie się sprzedaż szop, stojących na wspomnianym powyżej placu. Licytacja rozpocznie się od 283 rb. in plus.

Nasz „Numer Gwiazdki”.

Od początku istnienia naszego pisma szeroka publiczność Częstochowy przyzwyczaiła się do tego, że w jedną z ostatnich niedziel przedświątecznych ukazuje się bogato ilustrowany o zwiększonej objętości „N u m e r G w i a z d k i o w y — Gońca Częstochowskiego”. Powtarza się to corocznie, corocznie więc i liczni prenumeratorzy nasi i czytelnicy zwykli w tym czasie uciekali się do tego numeru „Gońca”, jako do przewodnika ich zakupów przedświątecznych, szukając w jego ogłoszeniach firm godnych polecenia.

Uważając sobie i w tym roku za obowiązek wydanie takiego numeru, zawierającego szereg ogłoszeń najważniejszych firm handlowych i przemysłowych Częstochowy, Radomska, Zawiercia i okolicy, sprzedając zainteresowanych, że numer ten wyjdzie w niedzielę 14 grudnia 1913 r. rano.

Nie wątpimy, że kupcy polscy i chrześcijański w obecnej porze przedświątecznej; rozumiejąc swój własny interes, skorzystają za sposobności, by o sobie publiczności przypomnieć. Nie powinno w numerze gwiazdkowym zabraknąć ani jednej firmy, mogącej z otwartym czolem polecić kupującym swój towar; jak również uczciwe ceny.

Ogłoszenia do działu informacyjno-handlowego, w tym numerze przyjmuje jeszcze Administracja naszego pisma i osoby upoważnione.

Odrzucona prośba.

Piotrkowski rząd gubernialny odrzucił prośbę Wincentego Pacudy o pozwolenie mu na założenie fabryki mydła w Częstochowie, przy ulicy św. Barbary nr. 15, a to dla tego, iż nie przedstawił odpowiednich planów posesji, na której zamierza P. wybudować fabrykę oraz sytuacyjnego planu urządzeń wewnętrznych fabryki.

Fabryka baterii elektrycznych.

Odnosne władze gubernialne pozwoliły Jakubowi Besserowi na otwarczenie w Częstochowie mechanicznej fabryki baterii elektrycznych.

Nowa ślusarnia.

Piotrkowski rząd gubernialny pozwolił Mordec Altmanowi (Warszawska 19) założyć zakład ślusarski, lecz z tem zastrzeżeniem, iż puści go w ruch po oględzinach komisji techniczno-sanitarnej.

Echa ogólniej komisji techniczno-sanitarnej.

Odnosne władze poleciły właścicielowi fabryki wyrobów celubodowych przy ul. Centralnej nr. 4, Sewerynowi Landauowi, usunąć niezwłocznie niedokładności w urządzeniu fabrycznym, zauważona przez komisję techniczno-sanitarną w dn. 18 sierpnia rb.

Z „Paryskiego”.

Dbała o dobór obrazów dyrekcja „Paryskiego” i w ostatnim programie spisała się zadawalająco. Na wyróżnienie zasługują dramat p. t. „Pamięci” oraz aktualna kronika Gaimonta.

Nadto na scenie reżyser i kierownik artystyczny p. Stróżewski wystawił starannie wyreżyserowaną kro-

ś. t. p.
KAZIMIERZ KUREK
uczeń II kl. gimnazjum Polskiego.
Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zesnął w Bogu dnia 10 Grudnia 1913 r. przeżywszy lat 14.
Pogrzebeni w głębokim smutku rodzice, siostra i bracia zapraszają, przyjadźcie ko legów i znajomych: zmarłego na wyprov. zwłok z domu przy ul. Al. 35 do kości. św. Zygm. d. 12 b. m. o g. 9 r. a po skończeniu naboż: pogrzeb na cmen. miejsk.

KAFLE i ROBOTY ZDUŃSKIŃ
L. NIEPRZECKI i S-ka
Teatralna № 34, Telefon № 321.
Chrześcijańska pracownia
Czapek i Kapeluszy
„POLONIA”
Częstochowa, 2 Aleja №19;
gdzie teatr Paryski. Poleca: czapki uni formowe, cywilne zimowe męskie po 45, 65, 95 i wyżaj; i dzieciinne: po 25, 35, 45, 65 i wyżej oraz kapelusze różnych gatunków najnowszych fasonów po najniż szych cenach.

Zakład Mebla
Tapicersko-Dekoracyj- 5 garny, dzianina do-
ny Częstawa Zagór- zbycia w Miłczalni „Pa-
skiego — przyjmują dołomka” Teatralna 100
wszelkie roboty w za- Na maśle do ciasta zna-
kres, tego fachu: wcho- cznie rabat. 1835.
dzące jak również: ro-
kowanie mebli i robo- przy paszabie tanio do
ty na wyjazd! Adres: gimnazjum gwarancje w
Częstochowa ul. Miłko- Adm. Gońca. 1850
łajska 2; gdzie Ho-
tel Angielski. 1835

Zaprz
do wynajęcia lokal za- 7 garny, dzianina do-
dany na fałszywe i do- zbycia w Miłczalni „Pa-
brym punkcie. Wiado- dołomka” Teatralna 100
mość w Adm. Gońca. Na maśle do ciasta zna-
1835. cznie rabat. 1835.

300 korcy
kartofli „Silesy” do- przy paszabie tanio do
sprzedania z powodu brak- gimnazjum gwarancje w
ku: miejsca. rb. 2 korzec Adm. Gońca. 1850
7 pudowy Krakowska 26
mleczarnia. 1834

MEBLE
kredensy, szafy, stoły, krzesła, łóżka, toalety, lustra bieliarskie, biurka, etażerki stoliki fantazyjne, Poleca:
GLUSKI
I-4 Aleja 12.

Zakład
norkowy sprzedam tanio Wiadomość w stróżce
Teatralna Nr. 12. 1039

Sądek
w domach prywatnych wiadomość w Gońcu.

Zgineła
księżniczka oszudująca- wa Nr. 13436. 1845

Tabela nieurzędowa
wygranych w ciągnięciu V klasy zor loterii klasycznej Królestwa Polskiego.
Jako w 3-im dniu 11 grudnia 1913 r. wyszły następujące główne wygrane:

Rb. 5000 na n-r 1851. Rb. 4000 na n-r 1772 Rb. 2000 na n-r 3275 814 15302 23287 Rb. 1000 na n-r 7855 4531 na n-r 1825 4489 8998 9181 19312 17959 18445 21443 Rb. 200 na n-r 804 901 7182 9566 9594 10544 13915 15284 22480 22725. Rb. 100 na n-r 240 605 872 1457 2178 3714 2978 4958 5125 5219 5543 5639 5665 6045 6185 7127 8202 8242 11445 11934 14664 14175 14671 15734 15895 15826 16812 17131 17418 17603 17762 18443 18365 21977

Przebieg 80 wygranych									
12624 13899									
18	1156	2410	4437	5474	6917	8316	9779	11379	12624
34	80	35	80	524	21	24	822	84	82
35	509	611	91	56	21	93	937	470	92
118	219	87	218	42	32	76	40	75	700
21	45	89	46	652	32	100	1034	617	51
46	66	94	308	705	493	26	78	91	42
46	327	723	42	83	50	539	87	37	822
84	37	28	420	845	82	38	87	11	708
245	73	30	26	81	38	43	16	7	3028
76	87	47	38	983	112	61	213	23	17
305	455	61	81	79	49	657	377	40	30
11	69	62	505	6057	43	84	59	43	81
28	548	64	63	89	262	70	49	49	81
33	89	91	65	87	4,8	32	32	48	18016
33	684	854	73	114	10	86	32	872	20
90	757	61	708	31	11	802	538	984	36
424	516	950	826	46	16	940	605	56	77
49	830	78	27	46	19	42	82	113	22
536	37	3012	85	59	62	80	72	69	34
49	999	87	938	285	632	9873	80	69	30
13	88	41	92	3	73	75	84	831	33
603	2048	105	305	715	138	69	69	42	809
71	109	216	44	478	46	303	918	207	71
82	78	21	5004	82	64	72	84	51	421
95	95	93	176	504	816	75	38	89	59
710	237	496	79	12	20	362	11692	38	343
34	34	28	84	25	33	470	16	88	31
84	308	521	86	73	47	74	46	400	74
824	28	79	78	87	98	114	36	94	56
937	66	642	388	98	94	582	382	505	93
939	405	783	46	608	97	55	61	28	688
54	37	887	87	66	946	37	38	21	744
1028	32	10	88	72	78	628	98	47	53
53	93	929	38	18	76	8071	54	233	50
47	59	50	29	99	187	68	72	609	822
146	519	4093	54	761	232	731	324	34	57
54	32	116	432	872	81	55	26	41	73

STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Jest to cenna zaleta, która z pewnością będzie wiele znaczyła w waszym życiu. Myślę również, iż posiadacie szacunek dla samych siebie, czyli poczucie godności własnej, że prowadzicie życie bez przygany, że macie zdrowy rozsądek i pracowitość. Mniemam, iż praca wasza odznacza się porządkiem, oraz, że wszystkie wolne chwile poświęcacie na rozszerzenie swej wiedzy, bo to jest praca, którą się spełnia z upodobaniem i rozkoszą.

Jeszcze jedno ważne pytanie i warunek. A mianowicie, czy zyciecie ściśle wedle waszych środków? Możecie być ubogimi w jakimkolwiek stopniu, lecz źle by było, gdybyście się zadłużali lub starali się o pieniądze bez pracy. To, że nie jesteście bogatymi, jest waszą zaletą, albowiem bogactwo jest zwłkle niezmiernie szkodziwem dla młodych ludzi.

Wy dopiero chcecie być bogatymi! Musicie o własnych siłach przebić się przez życie. Nie jesteście milionerami, lecz nimi będziecie. Nie posiadacie bogatego ojca, ani, co jeszcze jest niebezpieczniejszem, nie macie boga-

tej matki, któraby was rozpieszczała w lenistwie.

Nie macie pasa bezpieczeństwa, więc też musicie płynąć, albo utonąć. Macie zatem wszystkie warunki, aby być ludźmi wybitnymi, gdyż przypuszczam, że żaden z was utonąć nie zechce.

Otóż wiercie mi, iż każdego młodzieńca oczekuje roztropny pracodawca. Nie będzie on zbyt patrzył na wasze świadectwa, lecz na wasze przymioty i zalety wyjątkowe. Najznakomitszym nabytkiem dla właściciela interesu, jest taki właśnie młodzieniec.

O takiego człowieka nie trzeba się obawiać, gdyż sobie sam da radę. — Rzucono go do morza życia, lecz on nie potrzebuje podpory, popłynie bez niej. Nie urodził się po to, żeby tonąć, to też ujrzycie go, jak rok za rokiem, coraz to lepiej przetrzymuje fale, aż wreszcie stanie na czele wielkiego interesu.

Rozpoczyna go oczywiście nie od wierzchołka, ale od podstawy. To jest jego szczęście, iż zaczyna od dołu, dlatego bowiem postępując, wznosi się coraz to wyżej. Jest rzeczczą obojętną, od jakiego niskiego stanowiska rozpoczął, albowiem młody człowiek z takimi przymiotami, jakie on posiada, zdobędzie sobie stanowisko na każdym polu. Idzie ciągle naprzód, spełniając początkowo za małą płacę drobne obowiązki. On czuje, iż po-

trafi spełniać znacznie większe i bardziej doniosłe, ale mimo to spełnił dokładnie, wszystko co należy.

Otóż bądźmy pewni, iż szczęśliwe okoliczności przyjdą mu w pomoc. Stanie się niewątpliwie coś, co zwróci na niego w którymś dniu uwagę jego zwierzchników. Spostrzeże on jakąś niedokładność, wskaze, iż jakąś rzecz można wykonać daleko lepiej, zaofiaruje swą pomoc z własnej chęci. W pewne dni zostanie dłużej, w inne zaś przyjdzie wcześniej niż inni, ponieważ jest do załatwienia jakaś praca, której nie zdołano załatwić w dniu poprzednim. Może ma zacząć jakąś pracę przed południem, lecz obawia się nie zdążyć i nie zrobić dokładnie. Przybywa więc wcześniej dla pewności. Lecz oto się zdarza, że i jego zwierzchnik jest niespokojny o to samo, przybywa więc również trochę wcześniej i już zastaje młodzieńca przy robocie. Otóż młodzieniec złoży dowód, iż nie pracuje tylko dla pensji, którą pobiera, jemu chodzi także o powodzenie interesu jego zwierzchnika, więc ten zwierzchnik musi to zrozumieć, uznać i ocenić.

Bardzo złym pracodawcą byłby któryby nie spostrzegł, jaką wartość posiada ów młodzieniec na skromnym stanowisku.

Taki młodzieniec nie może być nieocenionym. To też bądźcie pewni, że oceni go każdy pracodawca, bo jeżeli ów młodzieniec jest zadowolony

z tego, iż spełnia swój obowiązek wobec firmy, to nie mniej zadowolona jest firma, że go posiada. Za takiego młodzieńca możnaby dać milion i więcej; nie byłoby jednak dobrem dla niego, gdyby tak wczesnie milion posiadał.

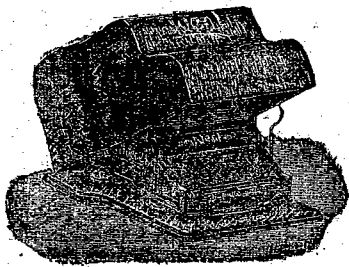
W każdym razie dużo mu jeszcze pozostaje do zrobienia. Okazał dotychczas gorliwość, rozsądek i zdolności. Okazał także, iż oddaje się całemu sercem interesowi, że nie odciągnął go już inne sprawy. Odpycha on bowiem od siebie nęcące pokusy wieku młodzieńczego, skupia uwagę, czas i pracowitość dla wypełniania obowiązków względem pracodawcy.

Wszystkie inne zajęcia oraz rozrywki są dla niego na uboczu, wobec interesu, który jest rzeczą główną.

Może się jednak wydarzyć i to, że natrafił na pracodawcę, który nie ocenia w całej pełni zasług, jakie ów młodzieniec wykazał. Lecz inni pracodawcy, właściciele innych firm, już spostrzegli ów artykuł rzadki, owego wzorowego młodzieńca, który jest w służbie ich współzawodnika. Wówczas młodzieniec może zmienić posadę, jeżeli widzi, że tamci poznali się przedej na jego wartości.

Dalsze powiązanie.

Sledźmy dalej postępowanie tego młodzieńca. Zasługi jego już są tak wielkie, iż pracodawca zaprasza go do swego domu. (d. c. n.)

Najlepsze
Maszyny do pisania
„IDEAL”
240 rubli
i Erika polska lub rosyjska 130 rub.

posiadamy na składzie taśmy

po maszyn „Underwood“, „Remington“, „ideal“ i „Erika“, kalkę i t. p.

Dajemy na żądanie maszynę na kilka dni tytułem próby.

Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

E. PUCEK i R. HILL

Częstochowa II Aleja 23 tel. 605.

Jednocześnie polecamy: Pathefony, płyty pathe, kinemat „KOK“ sprzedaż i wynajem film. Reperacje, przeróbki gramofonów it. p. Dokładnie i tanio.

Pierwsza Elektryczna fabryka wyrobów chemicznych i puszek blaszanych z własną litografią.

POLECA ZNAKOMITĄ PASTĘ.

„GIMZOLIN”

E. Gliński z marką „Wagon“ nagrodzona na wystawach. „GIMZOLIN“ przewyższa swoją dobrocią pasty zagraniczne. Hurtowa sprzedaż w Częstochowie stowarzysz. „UBRONA“ ul. Ogrodowa 11.

w Łodzi: M. W. Gliński ul. Mikołajewska № 34. Telef. 4—43.
w Piotrkowie: P. Ramza ul. Katarzyny № 8. skład skór.

Skład główny w Warszawie ul. Radzymińska № 11. dom własny. Tel. 66—87.
Z poważaniem EDWARD GLIŃSKI.

BOL GŁOWY MIGRENE
NIE WYTRZYMAJ SIĘ
MIGRENO-NERVOSIN
BEZWARUNKOWO PEWNY I MIEŁY
RODZILNY ROŚLINNY ŚRODEK
SAŁUZ FALSYFIKATY

WIEC ZADAJCIE APTEKACHISKE, APT. PROSZKOW WYRABIANYCH TYLKO W PŁOCNIE, PODPISEM WYNAJAZCY A. GĄSIECIEGO na listach. PROSZENIA

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia

Najlepiej na świecie wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
ul. Ogrodowa № 26.
vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

PIEKARNIA Marcelego Chmielewskiego

Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesiona została do lokalu własnego przy ul. Teatrnej 46 róg Zielonej Tel. 654

Wyłączna sprzedaż mego pieczywa w sklepach: Mleczarnia „Skrydłów“ ul. Teatrna 1, — ul. Dąbrowski 12, — ul. Krakowska 35, — Stedm Kamienie 21.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni różnych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów. Polecając się nadal Szanownej Publiczności pozostaje

0722 z poważaniem **Marcel Chmielewski.**

40 DNI 40

Bezpłatnie!!

Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francuzku i rosinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie inne—reklama) temu swracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka z pras. za polr. poczt. 1 rb. 10 k., 2-ch. 1—rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstalunki wypełnia. jedyny skład na całą Rosję: St. Petersburg. Petarb. Storoza, Bolszoy per. 56. **J. K. PETERS.**

40 DNI 40

DOM MANDLOWY
ZDZISLAW TALSKI
Częstochowa 20
Telefon 93

Orkiestry i Pianina
tomatyczne
cietarowe, sprzynowe i elektryczne
Stale na składzie.

Potrzeba
5000rb. na 1 Nr. hipoteki dwa po 2500 rubli Oferty w Administracji Gońca, sub.5000. 1830—

Karty
świętoeczne po 3 kop. poleca księgarnia M. Lipskiej 21 Aleja 23. 0987—

Zginęła
księżeczka kasy Oszkardnościowej Nr. 2776. 1834—

Stalarnia
przy ulicy Krakowskiej 14 15 w Częstochowie telefon 2-92 Bractw Świeżych. Posiada na składzie duży wybór mebli gotowych oraz wykonywa na obstatunek wszelkie roboty w zakresie stolarstwa wchodzącego. Przy zastosowaniu maszyn najnowszej konstrukcji jesteśmy w możności wykonać wszelkie roboty meblowe najnowszych rysunków i być może jako to: drzwi, okna, werandy, bramy, urządzenia bankowe, sklepowe i kuchenne. Biurka, biblioteki, stoły, kredensy, otomany, tremata, fustoty, szafy różne, łóżka, umywalnie, stoliki. Perkleidunki, kielaski i różne listwy. Przyjmujemy do hoblowania i rzeźbienia do maszyn. Meble używane zupełnie dobre do sprzedania Ceny bardzo przystępne. Robota solidna. 1827—

Kartofle
sprzedaje maj. Jasków po cenach hurtowych Wiad. na miejscu lub telef. 4-89. 1008—

Sprzedam
dom za przystępną cenę ul. Tartakowa 21. 1799

Anieli Zwanowej
biuro przy pisaniu na maszynach II Aleja 20. 1042—

Z powodu
wypożyczenia sprzedam bufet, biurka, szafy, pianino salonowe i różne meble oraz papugę. Jasna 41 m. 9 od 4—5. 1837—

100 rubli
dam za wyrobienie pomocy pomocnika buchaltera, biurowej lub podobnej. Oferty pod „Dyskretnie“ w Administracji Gońca. 1835—

Do wynajęcia
od Nowego Roku lokal z wszelkimi nowoczesnymi wygodami od frontu w Alejach. Wiadomość w Adm. Gońca. 0897—

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, księżarnie i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYNOŚ: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosłaniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50. Zmiana adresu kop. 25. Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednospaltowy lub jego miejsce: Nadstawa k. 60, przed tekstem k. 40, za tekstem, 3 kol. i nakładem po kop. 25, na 4 kol. po kop. 18. Długość ogłoszeń po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agencje: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie.

Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od soboty 13 do poniedziałku 15 Grudnia (włącznie).
ZEMSTA WZGARDZONEJ Bardzo interesujący dramat w 3 cz. z serii Artystycz. „Pasquali”
ZŁOTA RYBKA prześliczna komedia „Nordisk” Kopenhaga
DZIENNIK ECLAIR'A (ostatnia poczta)
FRIKO NIEPOPRAWNY WIELBICIEL
Uwaga: Na zasadzie pozwolenia p. Gubernatora scena po każdym seansie obrazów

NOWOŚĆ! Na scenie: SENSACJA!
Nadzwyczajne widowisko
występy słynnej na cały świat
M-IIe FRANKARIO
Elektro-transformatorki, poezji, piękności, gracji
plastyki, sztuki i nauki.

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od soboty 13 do poniedziałku 15 Grudnia 1913 r. (włącznie).
TYGODNIK GAUMONT'A— ostatnie nowości — (z natury.)
MODNY FLIRT JACKA (bardzo komiczne)
NEW - JORSKI APASZ
Dramat kryminalny w 3-ch częściach.
NA SCENIE: Pod kierunkiem Fr. Stróżewskiego
BŁAŻEK OPĘTANY
Obrazek ludowy w 1-ym akcie ze śpiewami i tańcami Wł. L. Ancezyca.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4-77.

Program od soboty 13 do wtorku 16 Grudnia r. b. (włącznie)
POKOCHAWSZY UMIERAMY Znakomity dramat w 5 częściach
Dziennik Pathé № 244a. Kronika || **Leona ma chorobę morską** (komedia)
Skutki wielbłądziego mięsa (komicz.)
NA SCENIE: Występy nowego Towarzystwa pod kierunk. **W. GŁOGERA**
na każdym przedstawieniu || **JASIEK SIEROTA** Obrazek ludowy J. Smotryckiego
Uwaga: na zasadzie pozwolenia p. Gubernatora, aktówki w Odeonie

Częstochowa
III-a Aleja № 63
KRAKOWSKI
R. PAULIUSA.
Anonim: W niedzielę 14 Grudnia oprócz wieczornego

CYRK

Dziś w Czwartek 11, Piątek 12, Sobotę 13-go, Grudnia 1913 roku. — Dane będą pierwsze uroczyste wspaniałe przedstawienia złożone z 3 części
Wyjście wszystkich woltżerek, jeźdźców, gimnastyków, żonglerów, ekwilibrystów, atletów, pogromców, kłownów, ekscentryków, komików, antypodistów, akrobatów, ceps-de-baletu tudzież tresowanych koni, i innych zwierząt
Na zakończenie przedstawienia odbędą się wielkie komiczne **PANTOMINY**.
przedstaw. wielkie dzienne przedstawienia z udziałem wszystkich debiutantów i akcjonariuszów Początek o 4 pop

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjmuje: D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

Kaucjonowane biuro
nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny, Teatralna 26. Rekomenduje nauczycielki, froblanki, ochraniarki, bony-Biuro otwarte od 9 rano do 8 p. p.

Lekarz Dentysta
chirześcijanin
Stefan Barylski
II Aleja № 43 tel. 611.
Przyjmuję od 10-1 i 4 g. 8 p. p.

A. DĘBICKI Geometra
przysięgły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykonuje wszelkie roboty miarzele.

Spirytus skażony denaturowany
mocy 92%
Poleca Skład **Wódek i Win**
K. KRAKOWIECKIEGO
II Aleja 24, telefon 2-53.

Niniejszym zawiadamiam Sz. odbiorców że z dniem 8 Grudnia chleb tańszy o 1 k. w stosunku wagi 4 f
L. Maciejewskiego.

Żądajcie wszędzie chleb suwagą, a nie będziecie oszukani

SAMOCHODY

Sprzedają Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wyposażenie na jazdę po mieście znośne i zagranicę.
Garaz Teatr. 5830 tel. 345

KONIAK D. Z. SARADZEWA TYFUS
KAUKASKI

Pierwszy chrześcijański magazyn i pracownia jubilerska i Grawerska
Specjalny dział zegarmistrzowski
JANA SZEFLERA
majstra cechu Warszawskiego
Poleca bogaty asortyment biżuterii złotej i srebrnej z brylantami i kolorowymi kamieniami, obrączki 58 i 94 próby, bogate pierścionki zaręczynowe, srebro stolowe oraz platerzy fantazyjne i stolowe, gładkie i stylowe. Zegarki kieszonkowe złote, srebrne i stalowe gotowe renomowanej firmy Zenit oraz innych pierwszorzędnych fabryk zegarki nowe kieszonkowe. Regulatory z pięknym biciem w ozdobnych szafkach, zegary stolowe, duży wybór budzików od najtańszych wyregulowane. Ceny niskie bez konkur. Częstoch. II Al. 14 tel. 160 dom Inicza.

MEBLE kredensy, szafy stoły, krzesła, łóżka, toalety, lustra bieliźniarki, biurka, etażerki stoliki fantazyjne. Poleca: **GLIŃSKI** I-a Aleja 12.

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny Czesława Zagórskiego — przyjmuje wszelkie roboty w zakresie tego fachu wchodzące jak również pakowanie mebli i roboty na wyjazd! Adres: Częstochowa ul. Mikołajewska 2, gdzie hotel-Angielski 3
zakład nurkowy sprzedam tanio Władność u stróża Teatralna Nr. 12, 1099

Abonenci nowoprzybyli w miesiącu listopadzie.

- B. 6-88 Bochenek Dawid, mieszk. II Aleja 35.
- D. 6-74 Dobrzyński Dawid, mieszk. Jasnógór. 28.
- K. 6-79 Kaufman Abe, skład wędlin i jadtodajnia, II Aleja 18.
- M. 6-76 Kolbe J. skład materiałów piśmiennych, Krakowska 24.
- N. 6-82 Marczyńska Zofia, Skład tabacz. II Al. 33.
- O. 6-83 Morawski Bronisław, biuro wiertnicze Jasna 2l.
- O. 6-75 Ostrowski Józef, Apteka, Ostatni-Grosz.
- R. 6-78 Rassalski J. zakład elektrotech. Teatr. 27.
- S. 6-75 Soczek Karol, zakład optyczny II Al. 16.
- 3-80 Sziabiński Czesław, mieszk. II Aleja 40.

Zegarmistrzowski zakład **JÓZEF PAZDERSKIEGO** z powodu 15-to lecia firmy przez grudzień wielką sprzedaż gwiazdkowa po nabywaniu niskich cenach w magazynach moich
Warszawa Bracka 9 Telefon 192-60.
Częstochowa II Al. 35, Tel. 436

Chrześcijańska Pracownia czapek i kapeluszy.
„CZAPKI POLSKI”
Aleja 2 Nr. 20 dom Wierzbickiego w Częstochowie. Została zaopatrzona w świeży transport futrzanej kolekcji damskiej oraz czapek futrzanych i kapeluszy mekubli dziełnych. Przyjmuje wszelkie roboty kufnierskie Ceny przystępne K. Chwałowski

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski
Częstochowa Aleja 3-cia dom własny
Egzystuje od roku 1887 Telefo 2 60.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyróbów z cementu.
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
WYKONYWA Rzeźby gipsowe i kamienne, budowlane i kopie. CENY PRZYSTĘPNE

Prawa języka polskiego w publicznych szkołach początkowych.

Społeczeństwo nasze dopiero w ostatnich czasach zwróciło uwagę na początkowe szkoły t. zw. rządowe, w rzeczywistości utrzymywane przez gminy wiejskie i miasta. Nic więc dziwnego, że o programach tych szkół, o przepisach stosujących się do nich, wiadomości są bardzo skąpe, przedstawiając otwarte pole dla nadużyć z jednej strony, bałamućw zaś, szerzących się wśród opinii publicznej — z drugiej.

Tym się tłumaczy efekt, jaki wywołały u nas nowe przepisy, wydane przez ministra oświaty, w sprawie języka wykładowego w szkołach dla „inoplemieńców”. Wprowadzały one w nauczaniu początkowym wyłączność języka państwowego, to też zostały za najpotężniejszy argument przeciwnikom sieci szkolnej. Oto jednak, co w sprawie tej ogłosił zarząd warszawskiego okręgu naukowego:

„W niektórych czasopismach zamieszczona została wiadomość o wydaniu przez ministerium oświaty nowych przepisów o szkołach początkowych dla „inoplemieńców”. Sens tych wiadomości polegał na tem, że na zasadzie nowych przepisów prawie zupełnie usuwa się ze szkół dla inoplemieńców naukę języka ojczystego. — Zupełnie nie dotykając tłumaczenia przez czasopisma sensu przepisów, zarząd warszawskiego okręgu naukowego uważa za rzecz niezbędną z tych przepisów przytoczyć tekst paragrafu 12-go:

„Przepisy niniejsze posiadają moc obowiązującą w okręgach naukowych: kazańskim, orenburskim, odeskim, kaukaskim, zachodnio-syberyjskim, oraz w guberniach i prowincjach, będących pod zarządem kraju turestańskiego, również general-gubernatorstw: iruckiego i nadamurskiego. Dla warszawskiego okręgu naukowego przepisy te nie posiadają mocy obowiązującej.”

Jesli więc nowe przepisy u nas nie obowiązują, to nastrożać się pytanie, jakim powinno być według istniejącego prawa nauczanie początkowe w Królestwie i jaki zakres posiada w nim język polski.

Odpowiedź nie jest zbyt łatwa, gdyż w tej sprawie istnieje wiele uzupełniających się postanowień, zawartych zarówno w ogólnej ustawie o zakładach naukowych, jak i w rozkazach Najwyższych, okólnikach ministerjalnych, rozporządzeniach kuratora itp. Przytaczamy najważniejsze z nich.

Ustawa zakładów naukowych Zb. Pr. T. X cz. I.

Art. 396. Uwaga 2-ga (z roku 1906).

„Najwyższej rozkazano: 1) postanowić, że we wszelkiego rodzaju zakładach naukowych okręgu naukowego warszawskiego, powinna być wyznaczona dostateczna ilość godzin na wykład religii i języka polskiego; 2) potwierdzić, że nauczanie języka polskiego w szkołach początkowych a dla żyjących również i w zakładach naukowych średnich, odbywać się powinno w języku polskim.

Uwaga niniejsza stosuje się również do art. 1674, 1675, 1808, 2556, 2562, 3000 i uwagi 1-ej; 3204 i uwagi; 3687, 3691, — z 1905 roku 6 czerwca zbiór praw 931 postanowienie minister. I, II.

Art. 3687. We wszystkich szkołach początkowych miejskich, gminnych i wiejskich, dzieci uczyć się powinny z zachowaniem przepisów, zawartych w art. 3686, przedmiotów następujących:

1) religii według krótkiego katechizmu odpowiedniego wyznania, oraz modlitw i historii świętej; 2) czytania i pisania po rosyjsku; 3) czytania książek drukowanych, oraz pisma ręcznego w języku ojczystym, wraz z niezbędnym przytem objaśnieniem; 4) kaligrafii w tymże języku; 5) pod-

stawowych zasad arytmetyki wraz z pojęciem o miarach, wagach i monetach, używanych w państwie i w guberniach Królestwa Polskiego. Tam, gdzie język polski nie stanowi języka ojczystego mieszkańców, odnośne zgromadzenia mogą, jeśli uznają za potrzebne, dodać do liczby wykładowych przedmiotów naukę czytania i pisania po polsku. Niezależnie od tego dzieciom mogą być wykładane wiadomości praktyczne z dziedziny niektórych wskazanych w art. 3693 przedmiotów, szczególnie pożytecznych ze względu na miejscowe warunki życia mieszkańców (1864 r. 30 sierpnia, Dziennik praw. t. 62, str. 334, Ukaz Najwyższy, art. 50; 1868 roku 20 lutego (45544); 1870 r. marca Najwyższe zatwierdzenie raportu głównego zarządzającego II wydziałem własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarii; 1871 r., 2 grudnia (50248); 1885 r. 5 marca (2791) art. 2).

Nie dość jasno sformułowane w powyższym przepisy co do wykładu arytmetyki znajdują uzupełnienie w Rozkazu Najwyższym z dnia 27 października 1905 roku, wydanym na mocy najpoddańszego raportu prezesa Rady ministrów.

„Aż do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w drodze prawodawczej odnośnych kwestji, nadać ministrowi oświecenia publicznego prawo i pozwolenia, by przy wykładaniu arytmetyki w szkołach początkowych jednoklasowych, jako też w pierwszych klasach pozostałych szkół początkowych okręgu naukowego warszawskiego, o ile w szkołach tych większość uczących się stanowią polacy lub litwini, używano oprócz języka rosyjskiego również języka polskiego i litewskiego.”

Co do wykładu religii znajdujemy wyjaśnienie w Najw. zatw. 6 czerwca 1905 r. postanowieniu komitetu ministrów „O sposobie wykonania punktu siódmego Ukazu Najw. 12 grudnia 1904 roku w stosunku do gubernji Królestwa Polskiego.”

Art. 1. „We wszystkich zakładach szkolnych warszawskiego okręgu naukowego wykład religijny wyznania rzymsko-katolickiego odbywa się w języku ojczystym uczniów, przyczem wykład ten winien być poruczony drohowym tegoż wyznania, a tylko w razie ich braku — nauczycielom świeckim, ale nie inaczej, jak tego samego wyznania, dla wykładu religijny i języka polskiego winna być przeznaczona dostateczna liczba lekcji.”

Wreszcie w szkołach początkowych rządowych ma być uwzględniona historia Polski w zakresie wskazanym przez rozporządzenie kuratora okręgu z 18 września 1906 roku nr. 20,190. „Wskazówki co do ustanowienia jednostajnego trybu wykładania w szkołach początkowych.”

Wiadomość, z historii polskiej nauczyciel podaje na lekcjach, przeznaczonych na język polski, za pomocą komentowanego czytania urywków treści historycznej z książki do czytania drzyjętej, przyczem w rezultacie tego uczniowie kończący szkołę powinni być zaznajomieni z wybitnymi postaciami i faktami historycznymi, jakimi np. z liczby postaci tych są: Mieczysław I, Bolesław Krzywousty, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk, Zygmunt August, Stefan Batory, Jan Sobieski, i z liczby faktów: chrzest Polski, bitwa na Piśmie polu i pod Płowcami, założenie akademji w Krakowie, połączenie Litwy z Polską, klęska krzyżaków pod Grunwaldem, pokój w Toruniu, zwycięstwo nad turkami pod Wiedniem.

„W tym celu, oprócz komentowanego czytania, nauczyciel może prowadzić z uczniami we wskazanym powyżej zakresie pogawędki przy czytaniu urywków treści historycznej z książek, znajdujących się w uczniowskiej bibliotece, a również może podawać uczniom wiadomości historyczne o mieście lub miejscowości, w której znajduje się szkoła, jakimi np. są: wiadomości o czasie założenia miasta, o jego przeszłości, o zacho-

wanych zabytkach starożytnych danej miejscowości.”

Z powyższego widzimy, że poza obowiązującym minimum, nauczyciel ma pozostawioną w dziedzinie historii możność rozwinięcia w pogawędkach innych tematów, stosownie do swego wyboru.

Na zakończenie musimy dodać, że wszystkie te przepisy się stosują do całego Królestwa Polskiego z wyjątkiem gubernji chełmskiej, która została przyłączona do okręgu naukowego kijowskiego.

Sprawa Ronikiera.

Świadek aresztant Domański, obywatel ziemski, skazany na rotę aresztancką za fałsz weksłu, siedział na Pawiaku razem z Siemińskim, oskarżonym razem z Ronikiem i Zawadzkiem o zabójstwo St. Ch. Siemiński bardzo strapiiony, białad nad swą dołą i opowiadał szczegóły zabójstwa. Z opowiadań Siemińskiego wynikało, że on i Ronikier są niewinni; tajemnicę zaś zbrodni może odsłonić Zawadzki i szwagier jego, obecnie katorżnik, Więkowski.

Świadek Hipolit Ryter, katorżnik, skazany na 10 lat katorgi za rozboj, na Pawiaku siedział razem z Zawadzkiem i od niego wie, że nie Ronikier jest winien, lecz szwagier Zawadzkiego. Potwierdza zeznania Domańskiego, powołując się na to, że wie szczegóły sprawy od Zawadzkiego. Dalej Ryter opowiada, że Ronikier dał mu weksla na 10,000 rb. dla Kamieńca za odnalezienie ludzi, którzy jechali razem z Ronikirem do Lublina. Ronikier miał wówczas ceratę związaną wstążką i podarował dzieciom pani, która jechała z nim.

Adw. Nowodworski prosi o ustalenie, że Ronikier na poprzednich rozprawach nie mówił o ceracie, lecz o planach swego majątku, które to plany wioził do Lublina do geometry. Izba ustala te okoliczności. Ronikier wyjaśnia, że wioził wtedy i plany i ceratę, poprzednio mówił o planach, obecnie mówi o ceracie.

Na żądanie obony arządzone konfrontacje: Więkowskiego (brat Zawadzkiej) z Domańskim i Ryterem. Więkowski zeznaje, że w zabójstwie nie tylko nie brał żadnego udziału, lecz wogóle nie wie. Skonfrontowano również Domańskiego z Siemińskim. Siemiński utrzymuje, że żadnych rozmów o zabójstwie z Domańskim nie prowadził.

TELEGRAMY.

„Quo Vadis“ niebezpieczne. Wrocław 12. Z Frankensteina donoszą, że uczniom gimnazjum tamtejszego zabroniono uczęszczania na przedstawienia obrazu na tle powieści Sienkiewicza „Quo Vadis“ w kinematografie.

Obrały w Radzie państwa nad samorządem.

Petersburg 12. W Radzie państwa w dalszym ciągu toczą się obrały nad projektem samorządu w Królestwie.

Artykuł w redakcji Dumy, dotyczący dozoru administracji nad uchwałami rad i zarządów miejskich, Rada państwa większością głosów odrzuciła, przywracając tekst pierwotny.

Większość głosowała, prócz prawicy, również i część centrum. Poprawka Zinowjewa odpadła.

Przeciw dumskiej redakcji artykułu przemawiali obok Durnowy i Stizinskiego, także przedstawiciel rządu.

Postawie rosyjscy o uchwale.

Petersburg 12. Kadeci, postępowcy i większość październikowców w Dumie z burzeniem mówią wczorajszym głosowaniu w Radzie państwa. Opozycja dumską, zdaniem wybitnych postów, będzie głosowała w sprawie projektu zgodnie z decyzją Koła polskiego.

Nacjonalista Sawienko: „Obecnie wszyscy rozumieją, że z taką Radą państwa praca jest niemożliwa. Nie

można dławie dwudziestostęsiomilijowego narodu polskiego. Wobec hasła zrzuconego przez Radę: „Rasja dla Rosjan“, wytypa logiczny wniosek: „Polska dla Polaków“.

Prawicowcy Sinadino: „Projekt samorządu dla Królestwa należy przeprowadzić w porządku artykułu 87 praw zasadniczych.“

Petersburg 12. Posłowie Rady państwa z grupy lewicowej podkreślają, że w samym gabinecie, jak się to wczoraj dobitnie ujawniło, niema jednności co do sprawy polskiej; najlepszym dowodem tego była nieobecność na wczorajszych rozprawach w Radzie — ministrów: komunikacji, Ruchowa, sprawiedliwości, Szczegółowitowa, i rolnictwa, Kriwoszeina.

Postawie polscy o uchwale. Petersburg 12. Prezes Koła polskiego w Dumie, Świeżyński: „Sądzę, że Koło polskie w Radzie od poprzedniego punktu widzenia na tą sprawę nie odstąpi“.

Posel Świećicki: „Lepiej bez samorządu, niż bez możności używania języka ojczystego.“

Posel Harusiewicz: „Polacy projektu samorządowego bez praw językowych nie przyjmą.“

Petersburg 12. Dzisiaj odbyły się narady przedstawicieli społeczeństwa polskiego w Petersburgu, oraz posłów polskich do Dumy i Rady państwa. Punkt widzenia posła Świećickiego zyskuje uznanie.

Powrót gen.-gubernatora Skafona.

Petersburg 12. Otrzymał on tutaj informacje o polepszeniu się zdrowia general-gubernatora warszawskiego, Skafona, który powraca do Warszawy w końcu grudnia.

O obrazie majestatu.

Berlin 12. Przeciw soejałście Wendelowi, wytoczony został, jak donosi socjalistyczny „Vorwärts“, proces o obrazie majestatu, której dopuścił się on na jednym z zebrań publicznych w Hochst.

Francja i Włochy.

Paryż 12. Tutejsza ambasada włoska zaprzecza pogłoskom, jakoby mocarstwa trójprzymierza miały plany zabiorcze w stosunku do Francji. Polityka trójprzymierza, skierowana jest jedynie do samoobrony i nie ma żadnych celów zabiorczych.

Prezes Szwajcarski.

Berna 12. Na prezydenta Rady związkowej wybrano Hofmana, b. wiceprezydenta.

Strejk pocztowy w Anglii.

London 12. Strejk urzędników pocztowych zdaje się być nieunikniony. Wybuchnie on prawdopodobnie jeszcze przed Bożem Narodzeniem.

Demobilizacja Serbji.

Białogród 12. Król Piotr serbski ogłosił dekret demobilizujący korpus: morawski i driński.

Mowa polska w delegacjach austriackich.

Wiedeń 12. Na posiedzeniu delegacji austriackich poseł Czajkowski w mowie swej, podkreślił ogromne znaczenie położenia Austro-Węgier, jako wielkiego mocarstwa, specjalnie dla polaków. Ogłoszenie niepodległości Albanji nie może nie wywrzeć głębokiego wrażenia na narodzie polskim. Na rzecz polaków przemawia zarówno tradycja, jak siła liczebna. Tylko w Austrii polacy znaleźli uznanie swej indywidualności narodowej i obronę swych praw narodowych.

Następny mówca b. prezes ministrów baron Beck, między innymi oświadczył, że punkt ciężkości polityki wewnętrznej widzi w ostatecznym rozstrzygnięciu kwestji narodowościowej w obu częściach monarchji.

Z Zawiercia.

(Kor. własna „Gońca Cz.“)

— Z kiermaszu Tow. Dobroczyńców.

Otwarcie kiermaszu przedświątecznego nastąpiło w sobotę wieczorem t. j. 6 b. m. Kiermasz trwał trzy dni. W sobotę i poniedziałek kiermasz cieszył się mniejszym powodzeniem

TEATR „URANJA“ !! TELEGRAM !!

W sobotę dnia 13 b. m.

tecz za to w drugim dniu publiczność dopisała, zapelniając po brzegi salę kiermaszową, która była przez p. Michała Stypkowskiego pięknie udekorowana.

W ozdobnych kioskach nadobne panie gospodynie uprzejmie zapraszają gości do zakupu.

Kiosk z niespodziankami gwiazdkowemu miał znakomite powodzenie i wybył się wszystkich swoich towarów, dzięki energii pp. Mejerowej, Ruszkowskiej, oraz pp. Tusiewiczza i Zendlewicza.

Cukiernia i bufet cieszyły się niemięjszym odbytem, obsługiwane przez panie, którym należą się wyrazy podziękia.

Znaczny dochód przyniosły żywe kwiaty.

Dział rozdawnictwa „prezentów“ dla dzieci był w formalnym obłędnieniu, gdzie rozbawiona dziatwa za pomocą wędki wyciągała z głębokiego „przerębla“ zabawki.

Najokazalej zaś przedstawiał się dział wystaw robot z 3-oh Ochron akc. tow. „Zawiercie“, gdzie gustowne, artystycznie wykonane, robotki dzieci wprowadzały w podziw zwiedzających kiermasz. Oprócz robot, wchodzących w zakres słoju, wystawiono roboty północnosnie, bieliźniarskie, guzikarstwo ozdobne i wiele innych, wyłącznie przez starsze dzieci wykonane, pod kierunkiem swietych i sumiennych pań: Nebel, Lubke, Mikuckiej i Ludwizanki.

Kiosk naszego „Gońca Częstoch.“ z pocztą i pocztówkami miał wieńcie powodzenie.

Kinematograf znakomicie funkcjonował i dał bogaty program.

Deklamacje i monolog p. Tadusza Łaskoczyńskiego bawiły znakomicie gości i wywoływały burzliwe oklaski, a niezmodernowana i dzielnie wywiczona orkiestra fabryki „Zawiercie“ pod batutą p. Romana Lamparskiego przyczyniła się znacznie do wesołego i przyjemnego spędzenia czasu w ciągu 3 wieczorów.

Zysk z Kiermaszu wynosi z górą 600 rubli. Jest to, jak na Zawiercie nie tak dużo, ale jednakże stanowicie będzie okazały zasitek dla Tow. Dobroczynności, znajdującego się w ciągłej potrzebie zasitek pieniężnych.

Ogółem odwiedzilo Kiermasz 800 osób, w tej liczbie 300 dzieci. Jak na 45,000 mieszkańców Zawiercia, jest to liczba wprost smieszna. Robotnicy kiermaszem zainteresowali się bardzo słabo.

Żydzi wstrzymali się od poparcia Tow. Dobroczynności. F. B.

Hurtownia w Myszkowie.

Wczoraj po południu odbyło się zebranie organizującej się w Myszkowie Hurtowni spożywczej.

Posiedzenie zajął proboszcz miejscowy ks. Marceł Jeziernski, wyjaśniając zgromadzonemu dotychczasowemu przebieg sprawy. Następnie na przewodniczącego obradom powołano ks. Urbańskiego, znanego działacza na polu przemysłu ludowego, obecnie proboszcza w Koziegłówkach, który na asesorów zaprosił umyślnie przybyłych: redaktora „Spolem“ p. Stanisława Wojciechowskiego i redaktora „Głosu Ludu“ p. J. Sicińskiego, a na sekretarza proboszcza par. Janów ks. Bochenka.

Po odpowiednim przemówieniu przewodniczącego, zabierali głos pp. Wojciechowski, Siciński, ks. Olczakowski, prob. z Pińczyc, ks. Pięński, prob. z Koziegłó, ks. Jeziernski, pp. Olszewski, Borowski i inni, poczem uchwalono uprosić obecnych na zebraniu proboszczów, żeby zajęli się zbieraniem w swoich parafjach

zadeklarowanych udziałów i zachęcić innych do tej nowej kooperatywy. — Stwierdzono, że do tej pory zadeklarowano rb. 3000, a jeszcze 4 razy tyle wpłynę od ludzi dobrej woli, dbających o unarodowienie handlu. Prawdopodobnie i miejscowe fabryki: Stajhagena i Weera, Baueretza, Szmelcera i Pohulanki, przychylnie odniosą się do tego zamierzenia i poprą je swemi większymi udziałami. Hr. K. Raczynski ze Złotego Potoka również obiecał sprawę tę poprzeć swoim udziałem.

Następne zebranie wyznaczono na 9 stycznia r. p.

Ujęcie bandytów w Myszkowie.

Wczoraj pociągiem popołudniowym do Myszkowa przybyło 3 podejrzanych młodych ludzi, w których poznano tych samych bandytów, którzy w dniu 24 listopada zabrali kasękę niesioną przez robotnika Flaka ze stacji towarowej do zawiadowcy. Bandyci udali się w kierunku Pohulanki, gdzie jeden z nich został w sklepie palto i następnie weszli do lasu. Po lesie błądzili dosyć długo, czegoś szukając. Zrodziło się więc podejrzenie, że tam ukryli kasękę zabraną i broń jaką wtedy mieli i wczoraj zamierzali to wszystko zabrać.

Zawiadomiona policja otoczyła las i idąc ku bandytom pierścieniem, ujęła wszystkich trzech.

Takiego wyniku swojej wyprawy nie spodziewali się rabusie, co wyraziło się w ich przestraszeniu.

Przy rewizji znalezione przy nich po 3 czapki, zamieniające wygląd twarzy, oraz cenne pierścienie. Paszportów, stwierdzających osobistość, opryszkowie nie posiadali i byli zupełnie bez grosza, liczyli widocznie na łup.

Podczas badania doraźnego, nie umieli się zupełnie wylegitymować, a gdy uszyli, że są poznani, jako rabusie kasetki, nie oponując, ujawnili twórgę i zmieszanie. Odwieziono ich pod silną eskortą do Będzina. Nazwiska ujętych bandytów jeszcze nie są stwierdzone.

KRONIKA.

Dziś jeszcze.

Dziś jeszcze przez cały dzień administracja naszego „Gońca Częstoch.“ i osoby upoważnione przyjmują ogłoszenia do „Numeru Gwiazdkowego“, bogato ilustrowanego, z kalendarzem, który ukaże się jutro w niedzielę 14 b. m.

Przedłużyliśmy termin dla tego, iż chcemy, żeby w numerze jutrzejszym nie zabrakło ani jednej firmy, mogącej z otwartym czołem polecić kupującym swój towar, jak również uczciwie ceny. Pragniemy też, by jutrzejsze wydanie naszego pisma było możliwie najbardziej wyzerpującym informatorem, ułatwiającym orientowanie się ogółu w czasie przedświątecznym.

Wotywa.

Jutro w niedzielę 14 grudnia w nowym kościele św. Rodziny o godz. 10 rano odbędzie się wotywa, zakupiona na własną intencję przez pracowników oddziału mechanicznego fabryki tow. akc. „Stradom“ czyli „Szpagaciarnia“.

— **Zebranie Towarz. Opieki Szkolnej.**

Zarząd Częstochowskiego Oddziału Towarzystwa Opieki Szkolnej gub. Piotrkowskiej urzędują w sali Towarzystwa Dobroczynności przy ulicy Staszycza zwyczajne zebranie jutro w niedzielę 14 grudnia b. r. o g. 2 i pół

Przyjeżdża do „URANJI“ słynna na cały świat

M-ile FRANKARIO

ELEKTRO — TRANSMATORKA.

M-ile Francario w ciągu swoich Występów zapozna widzów ze wszystkimi częściami świata Europą, Azją, Afryką, Ameryką i Australją M-ile Francario obdarzona Najwyższymi podarunkami. M-ile Francario wobec olbrzymiego repertuaru będzie zmieniać swój program co dwa Szocegóły w afiszach.

po poł. O ile nie zbierze się dostateczna liczba członków, następnę zebranie odbędzie się tegoż dnia w tym samym lokalu o godz. 3 i pół po południu.

Porządek dzienny zebrania: 1. Zagajenie. 2. Wybór przewodniczącego, 3. Sprawozdanie Zarządu, 4. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, 5. Wybór 5-ciu członków zarządu, 6. Wybór Komisji rewizyjnej, 7. Wolne wnioski członków.

— **Zebranie Tow. Ogrodniczego.**

Jutro w niedzielę 14 b. m. o g. 3 po poł. w lokalu Spółki ogrodniczej odbędzie się miesięczne zebranie członków Częstochowskiego Tow. Ogrodniczego.

Oto porządek dzienny zebrania: 1) Odczytanie protokołu z ostatniegozebrania. 2) Sprawozdanie Komisji w sprawie piątkowego handlu na Starym Rynku. 3) Kwestja założenia Kasy pożyczkowo-oszczędnościowej. 4) Wolne wnioski 1 i 5) Rozłosowanie roślin między członków.

— **Zebranie „Lutni“ w Rakowie.**

W niedzielę 21 b. m. o g. 1 i pół po poł. w hali fabrycznej odbędzie się ogólne zebranie członków „Lutni“ w Rakowie porządek dzienny zebrania obejmuje: Wybór przewodniczącego, odczytanie protokołu ostatniego ogólnego zebrania, sprawozdanie i bilans za rok 1913, zatwierdzenie budżetu na rok 1914, wybór nowych członków zarządu, wolne wnioski i interpelacje.

— **Odczyt na Tow. Dobroczynności dla Chrześcijan.**

Jutro w niedzielę 14 b. m. o g. 6 po poł. w dużej sali Tow. Dobroczynności dla Chrześcijan przy ul. Staszycza p. Jarosław Chelmiński wygłosi odczyt o telegrafie bez drutu. Odczyt będzie ilustrowany obrazami świetlnymi. Część dochołu p. Ch. przeznaczył na rzecz Tow. Dobroczynności.

Napad i rabunek.

Onegdaj w czwartek 11 b. m. o godz. 10 i pół wieczorem, na jadące do Częstochowy szosa Kłobucka, warszawianina, Szlamę Rozena, we wsi Grabówka napadło trzech nieuzbrojonych bandytów w wieku 26—28 lat, którzy zabrali Rozenowi 18 rb. 60 kop. gotówką, dowody legitymacyjne oraz scyzoryk, poczem zbiegli w kierunku wsi Lgota. Na wieść o wypadku nacelnik straży ziemskiej podp. Makowskij na czele silnego oddziału strażników konnych udał się w pościg za bandytami. Wyniki pościgu na razie nie wiadome.

— **Związek przedzalników bawelny.**

We Frankfurcie n/M. odbyła się konferencja związków przedzalników bawelny, na której ustalono powołać do życia ściślejszą organizację dla obrony interesów niemieckiego przedzalnictwa bawelny. Zjednoczone w tej organizacji związki reprezentują 10 mil. wrzecion.

Ujęcie bandytów.

W tych dniach wykryto bandę złodziejską, która bezkarnie grasowała w Zagłębiu Dąbrowskiem. Część członków bandy aresztowano w Będzinie, resztę zaś w Zawierciu. Banda składała się z następujących członków: Wacława Dobosza z Częstochowy, Szymona i Florentyna Gołębiowskich z Sosnowca, Ignacego Pleśnińskiego z Żarek, Piotra Karwa z Ogrodzienca, Stanisława Kosa z Kielc, Lucjana Zymnickiego z Radomska i Henryka Reszkego z Warszawy. Przy aresztowanych znaleziono rzeczy, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży; srebrną oksydowaną kłamrę do paska damskiego, 28 niklowych obrączek, jedną

złotą obrączkę, jeden złoty breloczek do damskiej dewizki, jeden srebrny zegarek z dewizką, jeden zegarek złoty, damską torebkę różną i jedną srebrną oksydowaną bransoletkę, wysadzaną kamieniami. Dalsze śledztwo w toku.

— **55,000 rb. na szkoły.**

Piotrkowski rząd gubernialny zatwierdził pożyczkę z rezerwowego kapitału budowlanego w sumie 55,000 rb., którą Magistrat częstochowski zaciągnie na założenie elementarnych szkół miejskich, związane z wprowadzeniem u nas powszechnego nauczania.

— **Plany do zatwierdzenia.**

Na ręce odnosnych władz częstochowskich wpłynęły następujące plany do zatwierdzenia: 1) Jakuba Gładacha (Koszarowa 19) plan szopy, która będzie mieściła zakład bednarski; 2) Marcelego Olejnika (Zawodzie) plan piętrowego domu mieszkalnego i 3) Franciszka Czeka—plan parterowego domu mieszkalnego z komórkami, który stanie przy szosie, prowadzącej do wsi Grabówka.

— **Otwórcie Palestyny.**

Prasa żydowska otrzymała depesze, że władze tureckie usunęły ostatecznie przeszkody, jakie jeszcze stawały dotąd emigrantom-żydom. Otdąd mogą oni swobodnie przybywać do Palestyny bez żadnych przeszkód.

Czy teraz jednak żydzi ruszą tłumnie do Palestyny, wątpliwe należy. Wolą oni być „męczennikami“ tam, gdzie ich „bojokotują“, (samoobrona).

— **Ciężka kradzież.**

Po przybyciu na stację Zawiercie pociągu towarowego przy jednym z wagonów zauważono brak plomby, a po sprawdzeniu towaru okazał się brak 50 płyt ołowiu wagi 50 pudów. Przy poszukiwaniach, część płyt znaleziono w lesie kromolowskim.

— **Z „Odeonu“.**

Miłą atrakcją uzupełniająca program kinematograficzny w „Odeonie“ stanowiła do wczoraj komedia kostiumowa tom. z francuskiego p. t. „Us-ciskajmy się“.

Artyści spisywali się bardzo dobrze. Tak więc na wyróżnienie przedewszystkiem zasługującemu artyście, kierownik sceny p. W. Gloger. Następnie miłuska Berta p. Adamowiczówna oraz wicehrabia Bernatowicz i Wagner.

— **Przewóz bagażu.**

Koleje tutejsze otrzymały zawiadomienie, że ministerjum poleciło nowe przepisy o przewozie bagażu za kwitami imiennymi wprowadzić od 14 grudnia r. b. Nowe przepisy nie wymagają przesyłania osobno pocztą kwitu adresatowi. Odbierający zgłasza się na stację i po wymienieniu swego nazwiska, potwierdzonego paszportem, otrzymuje wysłany na jego imię bagaż.

— **Z przemysłu węglowego.**

We wszystkich kopalniach Zagłębia od początku roku do on. i października wydobyto 57,290,103 centnarów metr. węgla. W porównaniu z tym samym okresem czasu roku ubiegłego wydobyto więcej o 6,160,931 centn. metr., co stanowi 9,9 procent.

— **Przeciw emigracji.**

Wobec zwiększenia wymagań, jakie w stosunku do ostatnich przybyłych partji emigrantów stawiają władze brazylijskie i niemożliwości znalezienia jakiegokolwiek zajęcia, centralny komitet emigracyjny polecił oddziałom swoim nie wszczynać starań u gubernatorów o wydawanie świadectw przejściowych emigrantom, wyjeżdżającym do Brazylii wbrew ostrzeżeniom komitetu.

— **Depesze niedoreczone.**

Ładzińska—akuszerka z Noworadomska.—Jan Rosiński z Mazowiecka.

Prawa języka polskiego w publicznych szkołach początkowych.

Spółczesność nasza dopiero w ostatnich czasach zwróciła uwagę na początkowe szkoły t. zw. rządowe, w rzeczywistości utrzymywane przez gminy wiejskie i miasta. Nic więc dziwnego, że o programach tych szkół, o przepisach stosujących się do nich, wiadomości są bardzo skąpe, przedstawiając otwarte pole dla nadużyć z jednej strony, bałamuctw zaś, szerzących się wśród opinii publicznej — z drugiej.

Tym się tłumaczy efekt, jaki wywołały u nas nowe przepisy, wydane przez ministra oświaty, w sprawie języka wykładowego w szkołach dla „inoplemieńców”. Wprowadzały one w nauczaniu początkowym wyłączność języka państwowego, to też służyły za najpotężniejszy argument przeciwnikom sieci szkolnej. Oto jednak, co w sprawie tej ogłosił zarząd warszawskiego okręgu naukowego:

„W niektórych czasopiśmie zamieszczona została wiadomość o wydaniu przez ministerjum oświaty nowych przepisów o szkołach początkowych dla „inoplemieńców”. Sens tych wiadomości polegał na tem, że na zasadzie nowych przepisów prawie zupełnie usuwa się ze szkół dla inoplemieńców naukę języka ojczystego. — Zupełnie nie dotykając tłumaczenia przez czasopiśmie sensu przepisów, zarząd warszawskiego okręgu naukowego uważa za rzecz niezbędną z tych przepisów przytoczyć tekst paragrafu 12-go:

„Przepisy niniejsze posiadają moc obowiązującą w okręgach naukowych: kazańskim, orenburskim, odeskim, kaukaskim, zachodnio-syberyjskim, oraz w guberniach i prowincjach, będących pod zarządem kraju turkistańskiego, również general-gubernatorstw: irkuckiego i nadamurskiego. Dla warszawskiego okręgu naukowego przepisy te nie posiadają mocy obowiązującej.”

Jeśli więc nowe przepisy u nas nie obowiązują, to następuje pytanie, jakim powinno być według istniejącego prawa nauczanie początkowe w Królestwie i jaki zakres posiada w nim język polski.

Odpowiedź nie jest zbyt łatwa, gdyż w tej sprawie istnieje wiele uzupełniających się postanowień, zawartych zarówno w ogólnej ustawie o zakładach naukowych, jak i w rozkazach Najwyższych, okólnikach i ministerjalnych, rozporządzeniach kuratora itp. Przytaczamy najważniejsze z nich.

Ustawa zakładów naukowych Zb. Pr. T. X cz. I.

Art. 396. Uwaga 2-ga (z roku 1906).

„Najwyżżej rozkazano: 1) postanowić, że we wszelkiego rodzaju zakładach naukowych okręgu naukowego warszawskiego, powinna być wyznaczona dostateczna ilość godzin na wykład religii i języka polskiego; 2) potwierdzić, że nauczanie języka polskiego w szkołach początkowych a dla żyjących również i w zakładach naukowych średnich, odbywać się powinno w języku polskim.

Uwaga niniejsza stosuje się również do art. 1674, 1675, 1908, 2556, 2562, 3000 i uwagi 1-ej; 3204 i uwagi; 3687, 3691, — z 1905 roku 6 czerwca zbiór praw 931 postanowienie minister. I, II.

Art. 3687. We wszystkich szkołach początkowych miejskich, gminnych i wiejskich, dzieci uczyć się powinny z zachowaniem przepisów, zawartych w art. 3686, przedmiotów następujących:

1) religii według krótkiego katechizmu odpowiedniego wyznania, oraz modlitw i historii świętej; 2) czytania i pisania po rosyjsku; 3) czytania książek drukowanych, oraz pisma ręcznego w języku ojczystym, wraz z niezbędnym przytem objaśnieniem; 4) kaligrafii w tymże języku; 5) pod-

stawowych zasad arytmetyki — wraz z pojęciem o miarach, wagach i monetach, używanych w państwie i w guberniach Królestwa Polskiego. Tam, gdzie język polski nie stanowi języka ojczystego mieszkańców, odnośne zgramadzenia mogą, jeśli uznają za potrzebne, dodać do liczby wykładowych przedmiotów naukę czytania i pisania po polsku. Niezależnie od tego dzieciom mogą być wykładane wiadomości praktyczne z dziedziny niektórych wskazanych w art. 3693 przedmiotów, szczególnie przytecznych ze względu na miejscowe warunki życia mieszkańców (1864 r. 30 sierpnia, Dziennik praw. t. 62, str. 334, Ukaz Najwyższy, art. 62; 1868 roku 29 lutego (45544); 1870 r. marca Najwyżżej zatwierdzony raport głównozarządzającego II wydziałem własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarii; 1871 r., 2 grudnia (50248); 1885 r. 5 marca (2791) art. 2).

Nie dość jasno sformułowane w powyższym przepisie co do wykładu arytmetyki znajdują uzupełnienie w Rozkazie Najwyższym z dnia 27 października 1905 roku, wydanym na mocy najpoddańszego raportu prezesa Rady ministrów.

„Aż do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w drodze prawodawczej odnośnych kwestji, nadać ministrowi oświecenia publicznego prawo 1) pozwalania, by przy wykładaniu arytmetyki w szkołach początkowych jednoklasowych, jako też w pierwszych klasach pozostałych szkół początkowych okręgu naukowego warszawskiego, o ile w szkołach tych większość uczących się stanowią polacy lub litwini, używano oprócz języka rosyjskiego również języka polskiego i litewskiego”.

Co do wykładu religii znajdujemy wyjaśnienie w Najw. zatw. 6 czerwca 1905 r. postanowieniu komitetu ministrów „o sposobie wykonania punktu siódmego Ukazu Najw. 12 grudnia 1904 roku w stosunku do gubernji Królestwa Polskiego”.

Art. 1. „We wszystkich zakładach szkolnych warszawskiego okręgu naukowego wykład religiji wyznania rzymsko-katolickiego odbywa się w języku ojczystym uczniów, przyczem wykład ten winien być poruszony drewnianym tegoż wyznania, — a tylko w razie ich braku — nauczycielom świeckim, ale nie inaczej, jak tego samego wyznania, dla wykładu religiji i języka polskiego winna być przeznaczona dostateczna liczba lekcji”.

Wreszcie w szkołach początkowych rządowych ma być uwzględniona historia Polski w zakresie wskazanym przez rozporządzenie kuratora okręgu z 18 września 1906 roku nr. 20.190. „Wskazówki co do ustanowienia jednostajnego trybu wykładania w szkołach początkowych”.

Wiadomość, z historii polskiej nauczyciel podaje na lekcjach, przeznaczonych na język polski, za pomocą komentowanego czytania urywków treści historycznej z książki do czytania drzyjętej, przyczem w rezultacie tego uczniowie kończący szkołę powinni być zaznajomieni z wybitnymi postaciami i faktami historycznymi, jakimi np. z liczby postaci tych są: Mieczysław I, Bolesław Krzywousty, Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk, Zygmunt August, Stefan Batory, Jan Sobieski, i z liczby faktów: chrzest Polski, bitwa na Psim polu i pod Płowcami, założenie akademji w Krakowie, połączenie Litwy z Polską, klęska krzyżaków pod Grunwaldem, pokój w Toruniu, zwycięstwo nad turkami pod Wiedniem.

W tym celu, oprócz komentowanego czytania, nauczyciel może prowadzić z uczniami we wskazanym powyżej zakresie pogawędki przy czytaniu urywków treści historycznej z książek, znajdujących się w uczniowskiej bibliotece, a również może podawać uczniom wiadomości historyczne o mieście lub miejscowości, w której znajduje się szkoła, jakimi np. są: wiadomości o czasie założenia miasta, o jego przeszłości, o zach-

wanych zabytkach starożytnych dawnej miejscowości”.

Z powyższego widzimy, że poza obowiązującym minimum, nauczyciel ma pozostawioną w dziedzinie historii możliwość rozwinięcia w pogawędkach innych tematów, stosownie do swego wyboru.

Na zakończenie musimy dodać, że wszystkie te przepisy się stosują do całego Królestwa Polskiego z wyjątkiem gubernji chełmskiej, która została przyłączona do okręgu naukowego kijowskiego.

Sprawa Ronikiera.

Świadek aresztant Domański, obywatel ziemski, skazany na rotę aresztanki za fałsz weksłu, siedział na Pawiaku razem z Siemińskim, oskarżonym razem z Ronikierem i Zawadzkiem o zabójstwo St. Ch. Siemiński bardzo strapiony, biadał nad swą dolą i opowiadał szczegóły zabójstwa. Z opowiadań Siemińskiego wynikało, że on i Ronikier są niewinni; tajemnicę zaś zbrodni może odsłonić Zawadzki i szwagier jego, obecnie katorżnik, Więckowski.

Świadek Hipolit Ryter, katorżnik, skazany na 10 lat katorgi za rozbój, na Pawiaku siedział razem z Zawadzkiem i od niego wie, że nie Ronikier jest winien, lecz szwagier Zawadzkiego. Potwierdza zeznania Domańskiego, powołując się na to, że wie szczegóły sprawy od Zawadzkiego. Dalej Ryter opowiada, że Ronikier dał mu weksła na 10,000 rb. dla Kamieńca za odnalezienie ludzi, którzy jechali razem z Ronikierem do Lublina. Ronikier miał wówczas ceratę związaną wstążką i podarował dzieciom pani, która jechała z nim.

Adw. Nowodworski prosi o ustalenie, że Ronikier na poprzednich rozprawach nie mówił o ceracie, lecz o planach swego majątku, które to plany wioził do Lublina do geometry. Izba ustala tę okoliczność. Ronikier wyjaśnia, że wioził wtedy i plany i ceratę, poprzednio mówił o planach, obecnie mówi o ceracie.

Na żądanie obony arządzone konfrontacje: Więckowskiego (brat Zawadzkiej) z Domańskim i Ryterem. Więckowski zeznaje, że w zabójstwie nie tylko nie brał żadnego udziału, lecz wogóle nic nie wie. Skonfrontowano również Domańskiego z Siemińskim. Siemiński utrzymuje, że żadnych rozmów o zabójstwie z Domańskim nie prowadził.

TELEGRAMY.

„Quo Vadis” niebezpieczne. Wrocław 12. Z Frankensteina donoszą, że uczniom gimnazjum tamtejszego zabroniono uczęszczania na przedstawienia obrazu na tle powieści Sienkiewicza „Quo Vadis” w kinematografie.

Obrały w Radzie państwa nad samorządem.

Petersburg 12. W Radzie państwa w dalszym ciągu toczą się obrady nad projektem samorządu w Królestwie.

Artykuł w redakcji Dumy, dotyczący dozoru administracji nad uchwałami rad i zarządów miejskich, Rada państwa większością głosów odrzuciła, przywracając tekst pierwotny.

W większości głosowała, prócz prawicy, również i część centrum. Poprawka Zinowiewa odpadła.

Przeciw dumskiej redakcji artykułu przemawiali obok Durnowy i Stiznowskiego, także przedstawiciel rządu.

Postowie rosyjscy o uchwale.

Petersburg 12. Kadeci, postępowcy i większość październików w Dumie z oburzeniem mówią wczorajszym głosowaniu w Radzie państwa. Opozycja dumską, zdaniem wybitnych postów, będzie głosowała w sprawie projektu zgodnie z decyzją Koła polskiego.

Nacjonalista Sawienko: „Obecnie wszyscy zrozumieją, że z taką Radą państwa praca jest niemożliwa. Nie

można dławieć dwudziestosześcioletniemu narodowi polskiemu. Wobec hasła zrzuconego przez Rade: „Rasja dla Rosjan”, wypływa logiczny wniosek: „Polska dla Polaków”.

Prawicowiec Sinadino: „Projekt samorządu dla Królestwa należy przeprowadzić w porządku artykułu 87 praw zasadniczych.”

Petersburg 12. Posłowie Rady państwa z grupy lewicowej podkreślają, że w samym gabinecie, jak się to wczoraj dobitnie ujawniło, niema jednolitości co do sprawy polskiej; najlepszym dowodem tego była nieobecność na wczorajszych rozprawach w Radzie — ministrów: komunikacji, Ruchłowa, sprawiedliwości, Szczegółowtowa, i rolnictwa, Kriwoszeina.

Postowie polscy o uchwale.

Petersburg 12. Prezes Koła polskiego w Dumie, Świeżyński: „Sądzę, że Koło polskie w Radzie od poprzedniego punktu widzenia na tą sprawę nie odstąpi”.

Posel Świąteczki: „Lepiej bez samorządu, niż bez możliwości używania języka ojczystego.”

Posel Harusewicz: „Polacy projektu samorządowego bez praw językowych nie przyjmą.”

Petersburg 12. Dzisiaj odbyły się narady przedstawicieli społeczeństwa polskiego w Petersburgu, oraz posłów polskich do Dumy i Rady państwa. Punkt widzenia posła Świąteczkiego zyskuje uznanie.

Powrót gen-gubernatora Skatona.

Petersburg 12. Otrzymało tutaj informację o polepszeniu się zdrowia general-gubernatora warszawskiego, Skatona, który powraca do Warszawy w końcu grudnia.

O obrazie majestatu.

Berlin 12. Przeciw sojalicie Wendelowi, wytoczony został, jak donosi socjalistyczny „Vorwärts”, proces o obrazie majestatu, której dopuścił się on na jednym z zebrań publicznych w Hochst.

Francja i Włochy.

Paryż 12. Tutejsza ambasada włoska zaprzecza pogłoskom, jakoby mocarstwa trójprzymierza miały plany zabiorcze w stosunku do Francji. Polityka trójprzymierza, skierowana jest jedynie do samoobrony i nie ma żadnych celów zabiorczych.

Prezes Szwajcarski.

Bern 12. Na prezenta Rady związkowej wybrano Hofmana, b. wiceprezenta.

Strejk pocztowy w Anglii.

London 12. Strejk urzędników pocztowych zdaje się być nieunikniony. Wybuchnie on prawdopodobnie jeszcze przed Bożem Narodzeniem.

Demobilizacja Serbji.

Białogród 12. Król Piotr serbski ogłosił dekret demobilizujący korpusy: morawski i driński.

Mowa polska w delegacjach austriackich.

Wiedeń 12. Na posiedzeniu delegacji austriackich poseł Czajkowski w mowie swej, podkreślił ogromne znaczenie położenia Austro-Węgier, jako wielkiego mocarstwa, specjalnie dla polaków. Ogłoszenie niepodległości Albanji nie może nie wywrzeć głębokiego wrażenia na narodzie polskim. Na rzecz polaków przemawia zarówno tradycja, jak siła liczebna. Tylko w Austrii polacy znaleźli uznanie swej indywidualności narodowej i obronę swych praw narodowych.

Następny mówca b. prezes ministrów baron Beck, między innymi oświadczył, że punkt ciężkości polityki wewnętrznej widzi w ostatecznym rozstrzygnięciu kwestji narodowościowej w obu częściach monarchji.

Z Zawiercia.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

— Z kiersmaszu Tow. Dobroczyńności.

Otwarcie kiersmaszu przedświątecznego nastąpiło w sobotę wieczorem t. j. 6 b. m. Kiersmasz trwał trzy dni. W sobotę i poniedziałek kiersmasz cieszył się mniejszym powodzeniem

TEATR „URANJA“

!!TELEGRAM!!

W sobotę dnia 13 b. m.

tecz za to w drugim dniu publiczność dopisała, zapelniając po brzegi salę kiermaszową, która była przez p. Michała Stypkowskiego pięknie udokoronowana.

W ozdobnych kioskach nadobne panie gospodynie uprzejmie zapraszały gości do zakupu.

Kiosk z niespodziankami gwiazdkowemu miał znakomite powodzenie i wyzbili się wszystkich swoich towarów, dzięki energii pp. Mejerowej, Ruszkowskiej, oraz pp. Tusiewiczza i Zandlewiczza.

Cukiernia i bufet cieszyły się mniejszym odbytem, obsługiwane przez panie, którym należało się wyrazić podziękia.

Znaczný dochód przyniosły żywe kwiaty.

Dział rozdawnictwa „prezentów“ dla dzieci był w formalnym obłędnym, gdzie rozbawiona dziatwa za pomocą wędki wyciągała z głębokiego „przerębla“ zabawki.

Najokazalej zaś przedstawiał się dział wystawy robót z 3-ich Ochron akc. tow. „Zawiercie“, gdzie gustowne, artystycznie wykonane, robotki dzieci wprowadzały w podziw zwiędzających kiermasz. Oprócz robót, wchodzących w zakres słoju, wystawiono roboty późnoszycze, bielizniarskie, guzikarstwo ozdobne i wiele innych, wyłącznie przez starsze dzieci wykonane, pod kierunkiem swiatłych i sumiennych pań: Nebel, Lubke, Mikuckiej i Ludwizanki.

Kiosk naszego „Gońca Czestoch.“, z pocztą i pocztówkami miał wielkie powodzenie.

Kinematograf znakomicie funkcjonował i dał bogaty program.

Deklamacje i monologi p. Tadusza Łaskoczyńskiego bawiły znakomicie gości i wywoływały burzliwe oklaski, a niezmoderowana i dzielnie wyćwiczona orkiestra fabryki „Zawiercie“ pod batutą p. Romana Lamparskiego przyczyniła się znacznie do wesołego i przyjemnego spędzenia czasu w ciągu 3 wieczorów.

Zysk z Kiermasza wynosi z górą 600 rubli. Jest to, jak na Zawiercie nie tak duzo, ale jednakże stanowić będzie pokazny zasilek dla Tow. Dobroczynności, znajdującego się w ciągłej potrzebie zasilków pieniężnych.

Ogółem odwiedziło Kiermasz 800 osób, w tej liczbie 300 dzieci. Jak na 45,000 mieszkańców Zawiercia, jest to liczba wprost śmieszna. Robotnicy kiermaszem zainteresowali się bardzo słabo.

Żydzi wstrzymali się od poparcia Tow. Dobroczynności. F. B.

Hurtownia w Myszkowie.

Wczoraj po południu odbyło się zebranie organizującej się w Myszkowie Hurtowni spożywczej.

Posiedzenie zagałi proboszcz miejscowy ks. Marceł Jeziernski, wyjaśniając zgromadzonym dotychczasowy przebieg sprawy. Następnie na przewodniczącego obradom powołano ks. Urbańskiego, znanego działacza na polu przemysłu ludowego, obecnie proboszcza w Koziegłówach, który na asesorów zaprosił umyślnie przybyłych: redaktora „Spolem“ p. Stanisława Wojciechowskiego i redaktora „Głosu Ludu“ p. J. Sיעińskiego, a na sekretarza proboszcza par. Janów ks. Bochenka.

Po odpowiednim przemówieniu przewodniczącego, zabierali głos pp. Wojciechowski, Sיעiński, ks. Olczakowski prob. z Pińczyc, ks. Pięński, prob. z Koziegłó, ks. Jeziernski, pp. Olszewski, Borowski i inni, poczem uchwalono uprosić obecnych na zebraniu proboszczów, teby zajęli się zbieraniem w swoich parafjach

zadeklarowanych udziałów i zachęcić innych do tej nowej kooperatywy. — Stwierdzono, że do tej pory zadeklarowano rb. 3000, a jeszcze 4 razy tyle wpłynię od ludzi dobrej woli, dbałych o unarodowienie handlu. Prawdopodobnie i miejscowe fabryki: Steinhagena i Weera, Baueretza, Szmelcera i Pohulanki, przychylnie odnieją się do tego zamierzenia i popra je swymi większymi udziałami. Hr. K. Raczyński ze Złotego Potoka również obiecał sprawę tę poprzeć swoim udziałem.

Następne zebranie wyznaczono na 9 stycznia r. p.

Ujęcie bandytów w Myszkowie.

Wczoraj pociągiem popołudniowym do Myszkowa przybyło 3 podejrzanych młodych ludzi, w których poznano tych samych bandytów, którzy w dniu 24 listopada zrabowali kasetkę niesioną przez robotnika Flaaka ze stacji towarowej do Zawierci. Bandyci udali się w kierunku Pohulanki, gdzie jeden z nich został w sklepie palto i następnie weszli do lasu. Po lesie błądzili dosyć długo, czegoś szukając. Zrodziło się więc podejrzenie, że tam ukryli kasetkę zrabowaną i broń jaką wtedy mieli i wczoraj zamierzali to wszystko zabrać.

Zawiadomiona policja otoczyła las i idąc ku bandytom pierścieniem, ujęła wszystkich trzech.

Takiego wyniku swojej wyprawy nie spodziewali się rabusie, co wyraziło się w ich przestraszeniu.

Przy rewizji znalezione przy nich po 3 czapki, zamieniające wygląd twarzy, oraz cenne pierścienie. Paszportów, stwierdzających osobistość, opryszkowie nie posiadali i byli zupełnie bez grosza, liczyli widocznie na łup.

Podczas badania doraźnego, nie umieli się zupełnie wylęgłymować, a gdy uszyli, że są poznani, jako rabusie kasetki, nie oponując, ujawnili twroge i zmieszanie. Odwieziono ich pod silną eskortą do Będzina. Nazwiska ujętych bandytów jeszcze nie są stwierdzone.

KRONIKA.

Dziś jeszcze.

Dziś jeszcze przez cały dzień administracja naszego „Gońca Czestoch.“ i osoby upoważnione przyjmują ogłoszenia do „Numeru Gwiazdkowego“, bogato ilustrowanego, z kalendarzem, który ukaże się jutro w niedzielę 14 b. m.

Przedłużyli termin dla tego, iż chcemy, ażeby w numerze jutrzejszym nie zabrakło ani jednej firmy, mogącej z otwarciem czołem polecić kupującym swój towar, jak również uczciwie ceny. Pragniemy też, by jutrzejsze wydanie naszego pisma było możliwe najbardziej wyczerpującym informatorem, ułatwiającym orientowanie się ogółu w czasie przedświątecznym.

— Wotywa.

Jutro w niedzielę 14 grudnia w nowym kościele św. Rodziny o godz. 10 rano odbędzie się wotywa, zakupiona na własną intencję przez pracowników oddziału mechanicznego fabryki tow. akc. „Stradom“ czyli „Szpagaciarnia“

— Zebranie Towarz. Opieki Szkolnej.

Zarząd Czestochowskiego Oddziału Towarzystwa Opieki Szkolnej gub. Piotrkowskiej urządził w sali Towarzystwa Dobroczynności przy ulicy Staszycza zwyczajne zebranie jutro w niedzielę 14 grudnia b. r. o g. 2 i pół

Przyjeżdża do „URANJI“ słynna na cały świat

M-lle FRANKARIO

ELEKTRO — TRANFORMATORKA.

M-lle Francario w ciągu swoich Występów zapozna widzów ze wszystkimi częściami świata Europą, Azją, Afryką, Ameryką i Australją M-lle Francario obdarzona Najwyższymi podarunkami. M-lle Francario wobec olbrzymiego repertuaru będzie zmieniać swój program co dwa dni.

po poł. O ile nie zbierze się dostateczna liczba członków, następane zebranie odbędzie się tegoż dnia w tym samym lokalu o godz. 3 i pół po południu.

Porządek dzienny zebrania: 1. Zagajenie, 2. Wybór przewodniczącego, 3. Sprawozdanie Zarządu, 4. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, 5. Wybór 5-ciu członków zarządu, 6. Wybór Komisji rewizyjnej, 7. Wolne wnioski członków.

— Zebranie Tow. Ogrodniczego.

Jutro w niedzielę 14 b. m. o g. 3 po poł. w lokalu Spółki ogrodniczej odbędzie się miesięczne zebranie członków Czestochowskiego Tow. Ogrodniczego.

Oto porządek dzienny zebrania: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania, 2) Sprawozdanie Komisji w sprawie piątkowego handlu na Starym Rynku, 3) Kwestja założenia Kasy pożyczkowej-oszczędnościowej, 4) Wolne wnioski i 5) Rozłosowanie roślin między członków.

— Zebranie „Lutni“ w Rakowie.

W niedzielę 21 b. m. o g. 1 i pół po poł. w hali fabrycznej odbędzie się ogólne zebranie członków „Lutni“ w Rakowie porządek dzienny zebrania obejmuje: Wybór przewodniczącego, odczytanie protokołu ostatniego ogólnego zebrania, sprawozdanie i bilans za rok 1913, zatwierdzenie budżetu na rok 1914, wybór nowych członków zarządu, wolne wnioski i interpelacje.

— Odczyt na Tow. Dobroczynności dla Chrześcjan.

Jutro w niedzielę 14 b. m. o g. 6 po poł. w dużej sali Tow. Dobroczynności dla Chrześcjan przy ul. Staszycza p. Jarosław Chelmiński wygłosi odczyt o telegrafii bez drutu. Odczyt będzie ilustrowany obrazami świetlnymi. Część dochodu p. Ch. przeznaczy na rzecz Tow. Dobroczynności.

Napad i rabunek.

Onegdaj w czwartek 11 b. m. o godz. 10 i pół wieczorem, na jadącego do Czestochowy z siostrą Kłobucka, warszawianina, Szlamę Rozena, w wsi Grabówka napadło trzech nieuzbrojonych bandytów w wieku 26—28 lat, którzy zabrali Rozenowi 18 rb. 60 kop. gotówką, dowody legitymacyjne oraz scyzoryk, poczem zbiegli w kierunku wsi Lgota. Na wieś o wypadku naczelnik straży ziemskiej podp. Makowskiej na czele silnego oddziału strażników konnych udał się w pościg za bandytami. Wyniki pościgu na razie nie wiadome.

— Związek przedzalników bawelny.

We Frankfurcie n/M. odbyła się konferencja związków przedzalników bawelny, na której ustalono powołać do życia ściślejszą organizację dla obrony interesów niemieckiego przedsiębiorstwa bawelny. Zjednoczone w tej organizacji związki reprezentują 10 mil. wrzecion.

Ujęcie bandytów.

W tych dniach wykryto bandę złodziejską, która bezkarnie grasowała w Zagłębiu Dąbrowskiem. Część członków bandy aresztowano w Będzinie, reszta zaś w Zawierciu. Banda składa się z następujących członków: Waclawa Dobosza z Czestochowy, Szymona i Florentyny Gołębiowskich z Sosnowca, Ignacego Plesińskiego z Żarek, Piotra Karwa z Ogrodzieńca, Stanisława Kosa z Kielc, Lucjana Żymnickiego z Radomska i Henryka Reszkiego z Warszawy. Przy aresztowanych znaleziono rzeczy, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży; srebrną oksydowaną kłamrę do paska damskiego, 28 niklowych obrączek, jedną

złotą obrączkę, jeden złoty breloczek do damskiej dewizki, jeden srebrny zegarek z dewizką, jeden zegarek złoty, damską torebkę ręczną i jedną srebrną oksydowaną bransoletkę, wysadzana kamieniami. Dalsze śledztwo w toku.

— 55,000 rb. na szkoły.

Piotrkowski rząd gubernialny zatwierdził pożyczkę z rezerwowego kapitału budowlanego w sumie 55,000 rb., którą Magistrat czestochowski zaciągnie na założenie elementarnych szkół miejskich, związane z wprowadzeniem u nas powszechnego nauczania.

— Plany do zatwierdzenia.

Na ręce odnośnych władz czestochowskich wpłynęły następujące plany do zatwierdzenia: 1) Jakuba Goldacha (Koszarowa 19) plan szopy, która będzie mieściła zakład bednarski; 2) Marcelego Olejnika (Zawodzie) plan piętrowego domu mieszkalnego i 3) Franciszka Czekaja—plan parterowego domu mieszkalnego z komórkami, który stanie przy szosie, prowadzącej do wsi Grabówka.

— Otwórcie Palestyny.

Prasa żydowska otrzymała depeszę, że władze tureckie usunęły ostatnie przeszkody, jakie jeszcze stawił dotąd emigrantom-żydom. Otdąd mogą oni swobodnie przybywać do Palestyny bez żadnych przeszkód.

Czy teraz jednak żydzi ruszą tłumnie do Palestyny, wątpić należy. Wolą oni być „męczennikami“ tam, gdzie ich „bojkotują“ (samoobrona).

— Ciężka kradzież.

Po przybyciu na stację Zawiercie pociągu towarowego przy jednym z wagonów zauważono brak plomby, a po sprawdzeniu towaru okazał się brak 50 płyt ołowiu wagi 50 pudów. Przy poszukiwaniach, część płyt znaleziono w lesie kromosulskim.

— „Z Odeonem“.

Miłą atrakcją uzupełniającą program kinematograficzny w „Odeonie“ stanowią do wczoraj komedia kostiumowa tłum. z francuskiego p. t. „Uściskajmy się“.

Artyści spisywali się bardzo dobrze. Tak więc na wyróżnienie przedewszystkiem zasługują zasłużony artysta, kierownik sceny p. W. Gloger. Następnie miłuska Berta p. Adamowiczówna oraz wicehrabia Bernatowicz i Wagner.

— Przewóz bagażu.

Koleje tutejsze otrzymały wiadomienie, że ministerjum poleciło nowe przepisy, o przewozie bagażu za kwitami imiennymi wprowadzić od 14 grudnia r. b. Nowe przepisy nie wymagają przesyłania osobno pocztą kwitu adresatowi. Odbierający zgłasza się na stację i po wymienieniu swego nazwiska, potwierdzonego paszportem, otrzymuje wysłany na jego imię bagaż.

— Z przemysłu węglowego.

We wszystkich kopalniach Zagłębia od początku roku do on. i października wydobyto 57,290,105 centnarów metr. węgla. W porównaniu z tym samym okresem czasu roku ubiegłego wydobyto więcej o 6,160,931 centn. metr., co stanowi 9,9 procent.

— Przeciw emigracji.

Wobec zwiększenia wymagań, jakie w stosunku do ostatnich przybyłych partii emigrantów stawiają władze brazylijskie i niemożliwości znalezienia jakiegokolwiek zajęcia, centralny komitet emigracyjny polecił oddziałom swoim nie wysylnać starań u gubernatorów o wydawanie świadectw przejściowych emigrantom, wyjeżdżającym do Brazylii wbrew ostrzeżeniom komitetu.

— Depesze niedoreczone.

Ładzińska—akuszerka z Noworadomska.—Jan Rosiński z Mazowiecka.

Wyzysk robotników.

Generalny konsul rosyjski w Londynie zawiadomił odezwa policmajstrów poszczególnych miast i gmin, iż w angielskich hutach szklanych, przeważnie zaś w fabrykach flaszek robotnicy polscy z Królestwa wyzyskiwani są w sposób straszliwy. Wobec tego konsul prosi o ostrzeżenie robotników, udających się na robotę do Anglii.

„Przegląd Pożarniczy.”

„Przegląd Pożarniczy”, czasopismo poświęcone sprawom i organizacji pożarnictwa krajowego, w nr. 12, ostatnim z pierwszego roku wydawnictwa daje urozmaiconą treść opisową, wskazówki techniczne oraz liczne korespondencje i kronikę bieżącą. Złączony do tegoż numeru spis rzeczy, na który się złożył szereg artykułów programowych i fachowych, świadczy o pożyteczności pisma i potrzebie tego rodzaju wydawnictwa w piśmiennictwie ojczystym. Z początkiem r. 1914 „Przegląd Pożarniczy”, nie uszczuplając ram dotychczasowych, wprowadza jeszcze specjalny dział ekonomiczny, mający na celu wszechstronnie zobrazować zadania i stan pożarnictwa krajowego. W dziale ekonomicznym pomieszczane będą artykuły dotyczące statystyki palności w kraju, oraz omawiane będą sprawy, mające łączność z teorią i praktyką ubezpieczeń od ognia.

Pozary.

Ostatnio czerwony kur nawiedził następujące wsie okolizne:

We wsi Kiedrzyń spłonął dom mieszkalny Antoniego Szklarzyka, asekurowany na 420 rb. oraz obora, asekurowana na 110 rb. Nadto straty w nieruchomościach wynoszą 20 rb.

We wsi Kawodrza Górna spłonął dom mieszkalny Piotra Gajewczyka, asekurowany na 300 rb. oraz obora, asekurowana na 20 rb. Straty w nieruchomościach wynoszą 260 rb.

We wsi Rększowice w tejże gminie spłonęła stodoła i obora Józefa Szymczyka, asekurowane na 80 rb. — Straty w spalonym sprzęcie tegorocznym wynoszą 100 rb.

Z handlu.

Jedna z miejscowych fabryk, wyrabiająca hafty i tiule wobec złego stanu rynku w Rosji i niesumiennos-

ci odbiorców znalazła się w trudnościach płatniczych i zmuszoną jest do zaprzestania fabrykacji.

Nagle zgony.

We wsi Przyrów zmarła na aneurizm serca 26-letnia Marjanna Braksator.

We wsi Zimnawoda w tejże gminie zmarła nagle 64-letnia Marjanna Grundysówna.

O zwiłki noworodka.

Siedmastoletnia mieszkanka wsi Walenczy w gm. Opatów, Marjanna Janikówna, powiła martwe dziecię płci męskiej.

Władze administracyjne podejrzewają, iż J. niemowlę udusila, przeto wdrożono w tej sprawie energiczne dochodzenie.

Tabela nieurzędowa

wygranych w ciągnięciu V klasy 201 loterii klasycznej Królestwa Polskiego.

Jako w 4-y m dniu 12 grudnia 1913 r. wyszły następujące główne wygrane:

Rb. 4000 na n-r 14710 Rb. 2000 na n-r 6640 Rb 1000 na n-ra 7553 7823 19149 21756 Rb. 400 na n-ra 2701 11451 16561 17567 18558 18419 21357 22904 Rb 200 na n-ra 3482 4901 5796 6420 10570 14146 14223 14226 16901 17851 17885 18481 20553 21226 Rb. 100 na n-ra 1750 2475 4171 4881 7253 7651 7712 9097 9948 10627 11776 13765 14880 15026 17463 18243 21404 22818 23157

Pe rubli 80 wygrały 8-ry:

Table with 20 columns of numbers representing lottery results. The numbers are arranged in rows and columns, with some numbers appearing multiple times.

237 47 92 332 67 487 58

WYKŁADY KULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.

Kompletny kurs do samodzielnej nauki. „Kuchnia mięsna i postna”, około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pasztetów i t. p. 300 stron ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RADY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pożywne obiady, wraz z dodatkami, jak należy krajać mięsa, upiększać stoły i ubierać gości, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami. Z zamówieniami należy zwracać się jedynie do J. A. PETERSA, Petersburg, Peterburskaja) stor. Bolszoi prosp. 56

Do wynajęcia nowego Roku lokal z wszelkimi nowoczesnymi wygodami od frontu w mieście Aljech. Wiadomość o adres papugę. Jasna 4 Adm. Gońca. 0897- m. 9 od 4-3. 1837-

Przyjmuję Nauczyciel obstarunki w dużych i małych ilościach wszelkiego rodzaju w dobrym gatunku wędlin i wędliniaków. Wypieczę bota w całości świeżą soloną wyborową słoninę, szałki wieprzowe wędzone i świeże, mięso wieprzowe świeże wyborowe t. j. schaby i łopatki, mięso wołowe bez kości tak zwane bochenkowe używane do wyrobów kiełbas, bardzo w dobrym gatunku i trochę przysolona, mięso wiegłe bez kości z samych rądek, zdats do wyrobów kiełbas, żalki cięte, ce wagi od 10 do 15 f. w wyborowym gatunku wędzone i świeże. Ceny na wszystkie towary bardzo przystępne. Zgłaszaj się do Walerji Kłuk, mieszkającej w majątku ja nazwem pomiędzy stajami Kłomnic Władów D. Z. W. W. 1852-

Zaraz do wynajęcia lokal zdany na fabrykę w dobrym punkcie. Wiadomość w Adm. Gońca. 1850

Zginęła Książeczka oszczędnościowa Nr 13436. 1845

Sklep z mieszkaniem do wynajęcia od Nowego Roku ul. Kamieniec 19 wiadom. Kamiczna 5a m. 1. 18-

Mieszkanie z 4 lub 3 pokoi i kuchnią w okolicy Teatralnej, w się w pobliżu dworca Wied. potrzeba sarak. Oferty proszę do Adm. Gońca przesyłać dla F. Gońca 1842-

Pokój z kuchnią i pokój kawalerski do wynajęcia Wiehulka 12. 1838-

Chrześcijański Fabryczny Kłód Fartuchów Zdobę poszukuje się na Nr. 1 Kich ory tryków. F. Chojnańska Dojazd 17 m. parter. Nadszedł oferty składaj do Adm. Gońca pod K. S. K. 1860

Poszukuje się do interesu egzystującego od 1900 r. w spółka z pewnym kapitałem Wiadomość Częstochowa

Sprzedam sklep sprzywoc-dystrybucyjny Krakowska 35

PERFUMERJE

w wielkim wyborze krajową i zagraniczną Poleca: skład materiałów aptecznych i farb Wacława ORŁA w Częstochowie, III Aleja 46.

Advertisement for EMS (WODA, SOL I PASTYLE) with a logo and text describing its benefits for various ailments.

Advertisement for MIGRENE (NATYCHMIAST USUWA MIGRENO-NERVOZIN) with a logo and text describing its effectiveness for migraines.

Advertisement for PIEKARNIA Marceliego Chmielewskiego, located at Teatralnej 46, offering various bakery products.

Advertisement for MENA SŁOWACKA (WARTKOŚĆ WYSTOŚĆ) featuring a logo and text about quality and reliability.

Advertisement for 40 DNI 40 (Bezpłatnie!!) with a logo and text about a 40-day free trial offer.

Advertisement for APTEKARZA J. HUMBLET, featuring a large logo and text about pharmacy services.

Advertisement for DOM MANDLOWY and ZDZISŁAW RYLSKI, featuring an image of a building and text about electrical and construction services.